

СҰРАҚ КІТАПШАСЫ

НҰСҚА 31731

11 СЫНЫП

Аты-жөні _____

Қала (Облыс) _____

Аудан _____

Мектеп _____ Сынып _____

Оқушының қолы _____

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ
ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ
ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ
МАТЕМАТИКА
ФИЗИКА
ХИМИЯ
БИОЛОГИЯ
ГЕОГРАФИЯ
ТАРИХ
АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.
ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ
АҒЫЛШЫН ТІЛІ

Подготовка к ЕНТ/КТА
ҰБТ/ТҚТ-ға дайындық
интерактивті тренинг

2017

Тесттердің жаңа форматтары қосылған (8-ден 1,2,3)
Включены новые форматы тестов (1,2,3 из 8)

«Математикалық сауаттылық»,
«Оқу сауаттылығы», сондай-ақ бейіндік пәндері
«Математическая грамотность»,
«Грамотность чтения», а также профильные предметы

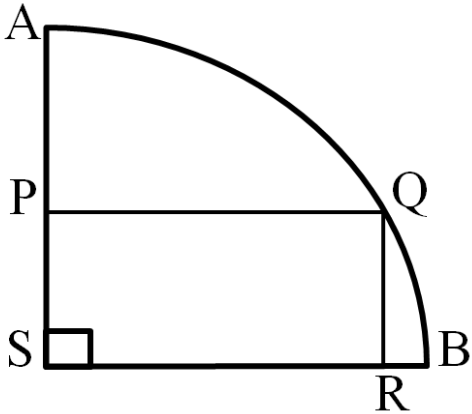

Бірнеше құрылғыда пайдалануға болады
Можно использовать на нескольких устройствах

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ

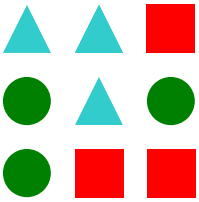
1. ASB – дөңгелектің төрттен бір бөлігі. $PQRS$ тіктөртбұрышында $PQ=8$ см және $PS=6$ см.

AQB доғасының ұзындығы	5π
------------------------	--------

- A) шамаларды салыстыру мүмкін емес
- B) оң жақтағы шама үлкен
- C) шамалар өзара тең
- D) сол жақтағы шама 2π -ге тең
- E) сол жақтағы шама үлкен

2. Суреттегі фигуралар сандармен белгіленген болса, онда төмендегі суретке қай жауап сәйкес келеді?

- A) 338
131
388
- B) 113
383
188
- C) 338
181
311
- D) 331
838
811
- E) 881
313
811

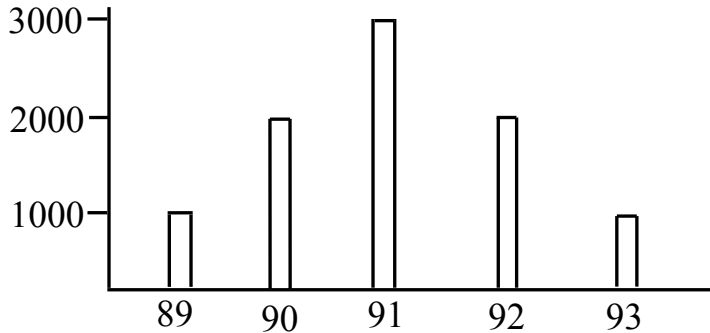
3. Кестеде еттің бағалары көрсетілген. C = өзіндік құны + 19%.

Ет түрі	Өзіндік құны, кг	Сату бағасы, кг
Қой еті	700	1000 тг
Сиырдың сом еті	1500	C тг

50 кг сиырдың сом еті және 26 кг қой еті сатылғандағы түскен пайда:

- A) 22050
- B) 22000
- C) 32000
- D) 18000
- E) 20000

4. Суретте қандай да бір компанияның 5 жылғы сауда-саттық көрсеткіші бейнеленген:

Кестедегі шамаларды салыстырып, дұрыс тұжырымды анықтаңыз:

1989 жылдан 1991 жылға дейінгі сауда-саттықтың өсу пайызы	1991 жылдан 1993 жылға дейінгі сауда-саттықтың кему пайызы
---	--

- A) сол жақтағы шама үлкен
- B) оң жақтағы шама үлкен
- C) шамалар өзара тең
- D) анықтау мүмкін емес
- E) оң жақта өлшем 200%-ға тең

5. Команданың 11 футболшысының орта жасы 22 жас. Ойын кезінде ойыншының бірі жарақат алып, алаңнан кетті. Енді алаңда қалған ойыншылардың орта жасы 21 болды. Алаңнан кеткен футболшы неше жаста?

- A) 22 жаста
- B) 32 жаста
- C) 30 жаста
- D) 21 жаста
- E) 25 жаста

6. Төмендегі кестеде такси қызметінің үш түрлі тарифі көрсетілген.

Такси фирмасы	Машина жеткізуі	Ұзақтығы мен ең минималды бағасы	Әр минутқа төленетін бағасы (минималды бағадан артқаннан кейінгі бағадан басқа)
1	200 теңге	жоқ	12 теңге
2	тегін	10 мин. 200 теңге	18 теңге
3	120 теңге	15 мин. 300 теңге	15 теңге

Көрсетілген уақыттан ерте келсе де минималды бағаны қолданады.

Ұзақтығы 60 минут жолға арналған тиімді тарифті анықтап, қанша теңге жұмсалғанын табыңыз:

- A) 900 теңге
- B) 920 теңге
- C) 1000 теңге

D) 830 теңге

E) 890 теңге

7. 1-ден 100-ге дейінгі натурал сандарды жазғанда барлығы қанша 6 цифры қолданылатынын анықтаңыз.

A) 17

B) 20

C) 19

D) 21

E) 18

8. Айгүл сәуір айына автобуста жүру билетін 2800 теңгеге сатып алды. Ол осы айда 52 рет автобуспен жүрді. Автобуста бір рет жүру үшін 60 теңге төлеу керек болса, Айгүл қанша теңге үнемдегенін анықтаңыз.

A) 280

B) 260

C) 300

D) 320

E) 340

9. Екі таңбалы санның квадратына немесе бір таңбалы санның кубына тең болатын үш таңбалы санды табыңыз.

A) 169

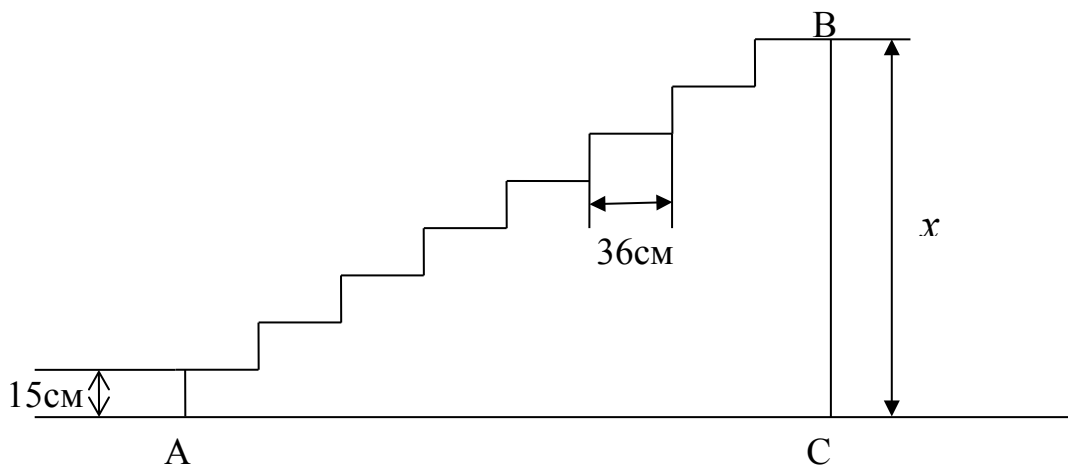
B) 361

C) 512

D) 729

E) 625

10. Арақашықтығы 11, 7 м болатын А мен В нүктелері баспалдақпен қосылған. Баспалдақпен көтерілетін ВС биіктігін табыңыз.

A) 4 м

B) 3 м

C) 3,5 м

D) 4,5 м

E) 5 м

11. Бір парақ қағаз тең үш бөлікке тігінен бүктелді. Бүктелген қағаз тағы да тең үш бөлікке көлденеңінен бөлініп бүктелді. Сонан кейін тігінен беттестіріп бүктелді және ол бізбен тесілді. Қағаз жазбасында неше тесік пайда болды?

A) 27

B) 9

C) 18

D) 24

E) 12

12. 9 қабатты үйде лифт бар. 1-қабатта 2 адам тұрады, ал келесі қабаттарда адам саны алдыңғысынан екі есе көп. Бұл үйде қай қабатта лифттің батырмасы көп басылады?

A) 2-қабатта

B) 5-қабатта

C) 3-қабатта

D) 4-қабатта

E) 1-қабатта

13. Ұшып бара жатқан үйрек тобына қарсы бір үйрек ұшып келе жатып: «Сәлеметсіздер ме, жүз үйрек!» – дейді. «Жоқ біз 100 емеспіз, енді осынша, осыншаның жартысы, осыншаның төрттен бірі және сені қосса сонда жүз үйрек болушы едік» – деді үйректер. Қанша үйрек ұшып барады?

A) 25

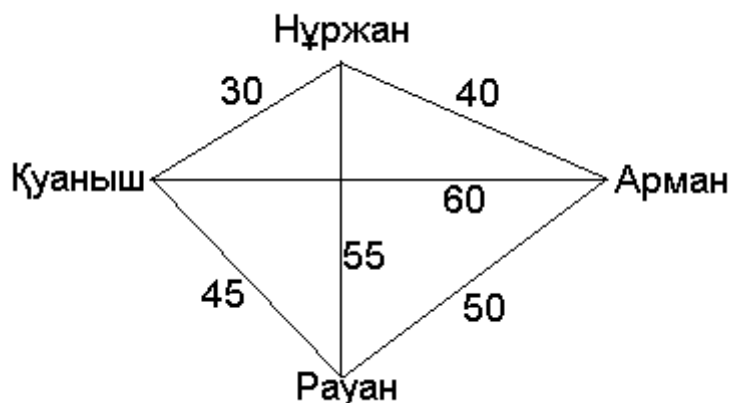
B) 28

C) 36

D) 40

E) 30

14. Нұржан өзінің Арман, Рауан және Қуаныш есімді достарының әрқайсысының үйіне барып, соңынан өз үйіне кері қайтты. Ол ең қысқа жолмен барып келген болса, оның бағытын анықтаңыз.

A) Нұржан → Рауан → Арман → Қуаныш → Нұржан

B) Нұржан → Қуаныш → Арман → Рауан → Нұржан

C) Нұржан → Арман → Рауан → Қуаныш → Нұржан

D) Нұржан → Рауан → Қуаныш → Арман → Нұржан

E) Нұржан → Арман → Қуаныш → Рауан → Нұржан

15. Бір газеттің жалпы бетінің саны 48 және оның ішіндегілердің барлығы тек екібеттік қағаздар. Осы газеттен әрбір екі беттігін алып ашып қарағанда, беттік нөмірлерінің қосындысы қандай да бір тақ санды береді. Ол қай сан?

A) 24

B) 29

C) 49

D) 47

E) 13

16. Ермек ананастың 80% -ын сатты. Одан қалғанының 10%-ы жеуге

жарамсыз болып, келесі күні қалған ананастың $\frac{2}{3}$ - сі ғана жарамды екенін

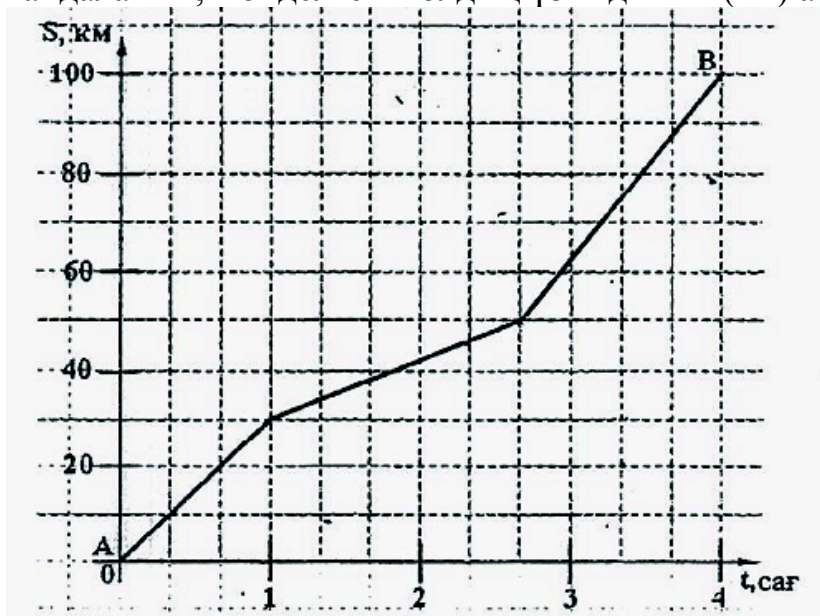
көреді. Барлығы неше пайыз ананас жарамсыз болып шықты?

- A) 23%
- B) 10%
- C) 6,67%
- D) 8%
- E) 15%

17. Сандар қатары қандай да бір заңдылықпен берілген. Сұрақ белгісінің орнына қандай сан жазылуы керек? 14 (625) 11; 12 (196) 2; 10 (?) 5

- A) 15
- B) 225
- C) 100
- D) 250
- E) 25

18. Суретте автобустың қозғалыс графигі бейнеленген. Автобус А пунктiнен В пунктiне шыққан кезде біраз уақыт өткен соң жолдың жөнделу жұмысына байланысты жылдамдығын азайту керек болды. Қозғалыс графигін пайдаланып, жөнделген жолдың ұзындығын (км) анықтаңыз.

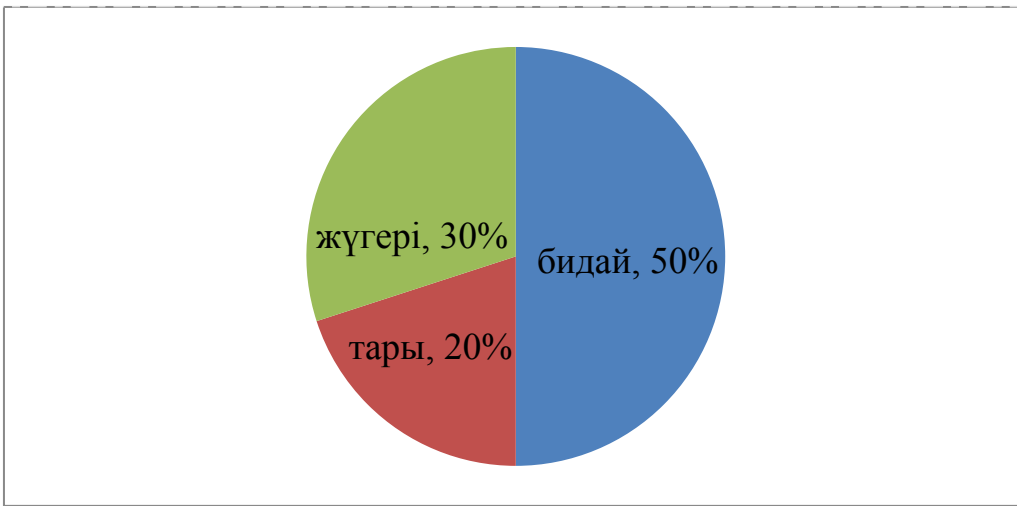

- A) 10 км
- B) 50 км
- C) 30 км
- D) 20 км
- E) 40 км

19. Бір түзуден 10 нүкте, ал оған параллель екінші бір түзуден 8 нүкте белгіленген. Белгіленген нүктелердің кемінде екеуі арқылы өтетін, осы екі түзуден басқа тағы қанша түзу бар?

- A) 160
- B) 120
- C) 100
- D) 80
- E) 40

20. Ұжымдық шаруашылықта 60 га жерге дәнді дақылдардың пайыздық мөлшері дөңгелек диаграммада көрсетілген. Неше гектарына тары егілген?

- A) 12 га
- B) 16 га
- C) 15 га
- D) 13 га
- E) 14 га

ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Жасыбайды сынау

Жасыбай батыр жас кезінен батыл, ешнәрседен тайсалмайтын ержүрек болыпты, он сегіз жасында батырлық атағы шығыпты.

Бір күні біреулер Ақбет тауының бір аңғарына жиналып, Жасыбайдың батырлығын сөз етіпті.

– Жасыбай тірі жаннан қорықпайды, бұл өңірде онымен батырлық салыстыратын жан жоқ. Оның аруаққа батылы бар ма, соны көрелік. Ол үшін жер қазып, бір адамды ішіне жатқызайық та, үстіне ағаш қойып, Жасыбайды соған жұмсайық, – дейді.

Кеш болады, әлгілер бір жылқы сойып, етін тай қазанға салады да, Жасыбайды шақырады:

– Жасыбай қарағым, мына жылқының етін пісіруге отын керек. Баянауылдың жасыл шыршаларын кесуге қимай отырмыз, анау қос қайыңның түбіндегі бай моласының қасында қу ағаш жататын еді. Сенен ыңғайлы ешкім жоқ. Соны алып кел, – депті үлкен кісілер.

Жасыбай отынға кетеді. Түн қараңғы екен. Жасыбай қабыр басындағы қу ағашты бір-бірлеп ала бергенде, ішінен ақ кебінді біреу атып тұрады.

– О, Жасыбай, тірі жүргендермен күш сынасып болып, маған келдің бе? – дейді үрейлі дауыспен. Ә дегенде Жасыбай сескеніп қалса да, бойын тез жиып:

– О, жексұрын, тірінде ештеңені адамға қимаған дүниеқоңыз едің, көрде жатсаң да мына ағашты қимай жатырмысың? Енді сен әміріңді жүргізе алмайсың, тыныш жат, – деп ағашты алып жүре беріпті.

Сөйтіп, сыннан сүрінбей өткен Жасыбайдың батырлық даңқы арта түсіпті.

1. Жасыбай батырды ауылдастары қалай сынамақ болды?

- A) батырлармен күш сынасты
- B) жауға қол бастатты
- C) үлкен тас алдырды
- D) қол күрестірді

- Е) молаға жұмсап, аруақпен қорқытпақшы болды
2. Мәтіннің негізгі түйінді ойы:
- А) Жасыбайдың балалық шағы
  - В) Жасыбайдың жауға шабуы
  - С) Жасыбайдың махаббаты
  - Д) Жасыбайдың сөз тапқырлығы
  - Е) Жасыбайдың қорқақтығы
3. Мәтіндегі «дүниеқоңыз» деген сөздің мағынасы:
- А) қолы ашық
  - В) қорқақ
  - С) ақкөңіл
  - Д) сараң
  - Е) батыл
4. Жасыбай сыннан қалай өтті?
- А) өте алмады
  - В) қорқып кетті
  - С) Жасыбай жұмсаған жерге бармады
  - Д) ауыл адамдары өткізді
  - Е) еш сескенбей өтіп кетті
5. Сөз тапқанға қолқа жоқ. Кімнің әрекетіне қатысты айтылған?
- А) ауыл адамдарының
  - В) аруақтың
  - С) Жасыбайдың
  - Д) көрші ауылдың
  - Е) байдың

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Ұстаз бен шәкірт

Бұлбұлдың ерекше әншілік қабілетін таныған ұстазы:

– Бұлбұл, ержеткен соң кім боласың?-деп сұрады. Шәкірт ойланбастан:

- Әнші болам, – деді езуіне тәтті күлкі үйіріліп.

– О-о! Әнші болу үлкен арман, әрі үлкен өнер. Әнші болу үшін ұстаздың қатаң талабына шыдасаң, сені үлкен жол адастырмай арманыңа жеткізеді,- деді ұстазы.

– Ол қандай талап? Мен бәріне де төземін, – деген Бұлбұлдың даусынан сенімділікті аңғару қиын емес.

– Асықпа, оны әлі-ақ сезінесің деп, ұстазы шәкіртін ойландырып тастады.

Әнші болудан басқа ойы жоқ балауса Бұлбұл ұстаз сөзінен ешнәрсе түсіне алмады.

Ертесіне ата-аналар жиналысы болды. Оған оқушылар да қатысты. Барлық ата-анамен жеке сөйлескен ұстаз кезегі келгенде Бұлбұлдың анасына:

– Балаңыз туралы айтыңызшы. Бала жас шыбық секілді. Қисық өскен бұтағын кесіп, түзеп отыру керек. Бүгін оның мінезі мен іс-әрекетіндегі кемшілікті жасырамын деп, ертең үлкен қателікке ұрынып жүрмейік, – деді.

Ұстаздың көкейіндегісін түсінген ана:

– Көп ұйықтайды, арманшыл. Үлкен мақсатына тек қиялмен жетем

дей ме деп қорқамын. Еңбектенуі де аз. Бала ширақ болу керек емес пе?! Ата-анаға қазір қолғабыс тигізбегенде, қашан тигізбек? Әйтпесе...

Анасының сөзін естіп отырған Бұлбұл қып-қызыл боп кетті. Жиналыс соңында Бұлбұл мен ұстаз оңаша қалды. Ұстаз тағы да жұмбақтап:

- Әнші болу үшін ұстаздың қатаң талабына шыдау керек демеп пе едім. Қалай, шыдайтын түрің бар ма? – деді.

Әлі де болса сөздің мәнісін толық түсінбеген шәкірт:

– Мұғалім, енді ерте тұратын боламын, – деді балалық мінез танытып.

– Тек ерте тұру ғана емес, ата-ана алдындағы балалық парызды ақтау бар. Тәртіпке өз-өзіңді көндіруің керек, – деді.

Бұлбұл үнсіз басын изеді. Шынында да ол осы оқиғадан соң, ата-анасын таң қалдырды. Ерте тұрып, барлық шаруаға үлгерді. Сабақты да жақсы оқыды. Сахнада ән де салды.

6. Ұстазы неліктен Бұлбұлдың әнші болу арманына сенімсіздік танытты?

- A) Бұлбұлдың дауысы жоқ болды
- B) Бұлбұлдың бойында еріншектік, жалқаулық болды
- C) Бұлбұлды көре алмады
- D) Бұлбұлға биші бол деді
- E) Бұлбұлдың анасы қарсы болды

7. Жиналыста анасы Бұлбұлдың қандай кемшіліктерін ұстазына айтты?

- A) арманшыл, қиялмен өмір сүреді, еріншек, еңбектенбейді
- B) алғыр, өте зерек, тәртіпті
- C) әнді жақсы салады, сұлу қыз
- D) ұғымтал, шешен, анасына көмектеседі
- E) үйді жинайды, ас әзірлейді

8. Бұлбұл неге сыныптастары алдында ұялды?

- A) сабақ оқымағаны үшін
- B) әнді дұрыс айта алмады
- C) досы сатып кетті
- D) анасына көмектеспегені үшін
- E) ұстазымен сөзге келіп қалды

9. Ұстазы да, анасы да Бұлбұлға қандай талап қойды?

- A) ерте тұру
- B) әнші болу
- C) арманға жету үшін еңбектену
- D) таза ауада жүру
- E) биші болу

10. Мәтіннің негізгі түйінді ой

- A) Бұлбұлдың сабағы
- B) ата-аналар жиналысы
- C) Ұстаз талабы
- D) Бұлбұлдың ерте тұруы
- E) Ұстаз бен ананың бала тәрбиесіндегі талабы

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Мәдинаның атасы

Мәдина мен Әсел мектептен үйге бірге оралды. Емхананың жанында Мәдинаның көрші ауылда тұратын атасы жүр екен. Атасын көре салысымен, Мәдина аяғын жылдам басып, еркелей сәлем берді. Құрбысы Әсел де қолын ұсынып, амандасты.

– О, менің жақсы қызым. Айналайын, Мәдинажан, – деп атасы немересінің маңдайынан мейірлене иіскелеп, сүйді.

Мәдина атасының жылы-жылы сөйлегеніне жаны жайдарыланып, жүзі бал-бұл жанды.

– Айналайын, бақытты бол, – деп атасы Әселдің де маңдайынан сүйді.

Мәдинаның атасы өзін танымаса да бауырына тартып, маңдайынан иіскегеніне Әсел алғашқыда таң қалды.

– Мәдина қызым, құрбың тәрбие алған, көргенді жерден екен, – деп атасы Әселге қарады. – Үлкенге сәлем берген кем болмайды. Қайта алғысын алады. Рақмет, қызым.

Мәдинаның атасы Әсел екеуін үлкен жолдан өткізіп, емханаға қайта бұрылды.

– Енді бара беріңдер. Мен дәрігерлерге көрінейін. Ауа райынан ба аяғым екі-үш күннен бері жер бастырмай жүр, – деп қоштасты.

– Мәдина, атаң жақсы екен. Мені танымаса да, бетімнен сүйді, – деп Әсел бала мінезбен, өз ойын ашық айтты.

– Менің атам адамдардың бәрін де жақсы көреді. «Өзің жақсы болсаң, бәрі жақсы», – деп үнемі айтып отырады.

Мәдина мен Әсел емхана жаққа көз салды.

Емхана алдында ақ халат киген екі дәрігер Мәдинаның атасын қолтығынан демеп, ішке қарай кіргізіп барады.

– Құрметке ие ақсақал екендігіне көзі жеткен Әсел ынты-шынтымен Мәдинаның атасына қызыға қарап қалды.

11. Мәдина мен Әсел үйлеріне келе жатқанда кімді көрді?

- A) ағасын
- B) анасын
- C) бауырын
- D) құрбысын
- E) атасын

12. Әсел қарияға қандай құрмет көрсетті?

- A) басын иіп сәлемдесті
- B) қолын ұсынып амандасты
- C) жол берді
- D) орын берді
- E) тізе бүгіп, сәлем салды

13. Сөйлемді аяқтаңыз. «Үлкенге сәлем берген...»

- A) ұятқа қалмайды
- B) кем болмайды
- C) бағы артады
- D) жақсы көреді
- E) кең болмайды

14. Мәдинаның атасы қайда бара жатты?

- A) мектепке
- B) үйге
- C) емханаға
- D) театрға
- E) концертке

15. Мәтінің негізгі түйінді ойы.

- A) Үлкенге құрмет

- B) Сабыр түбі сары алтын
- C) Өнер алды қызыл тіл
- D) Спорт денсаулық кепілі
- E) Қыз өссе елдің көркі

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Қарлығаштар қайтқанда

Райхан биыл мектепке барады. Қызығы сол, жаңа оқу жылына ол жаз бойы дайындалды. Ағасы дүкеннен дәптер, қалам, сөмке сатып әкелді. Атасы бойына құйып қойғандай әдемі ақ жібек көйлек томпиған аяғына шап-шақ су жаңа қызыл туфли сыйлады. Бір күні көйлегі мен туфлин киіп, мектепке баратындай сән-салтанатпен үй ішіндегі айна алдында ерсілі-қарсылы жүрді, өзіне жарасып-ақ тұр, көзі нұрлана түскен. «Тезірек» оқу жылы басталса» деген ой қылаң етті.

– Аға, мектепке баруға қанша күн қалды? – деді.

– Әлі он күн бар, Райхан, – деді ағасы қос қолының саусақтарын жайып.

– О–о, әлі де көп екен, – Райхан шыдамсыздана сөйледі. Мектепке тап бүгін не ертең барғысы келіп, жүрегі алып ұшты.

– Асықпа, жаным. Он күн деген не, тәйірі. Көзді ашып-жұмғанша өтеді де шығады, – деді атасы қою қасты қабағын ашып.

Шынында да, он күн зымырап өте шықты. Мектепке баратын күні Райхан ерте оянды. Қолы мен бетін жылы суға жуды. Есік алдына шыққан еді, күздің күні суып-ақ қалыпты. Ауа салқын тартқан. Бағана сымдарында қысыла, қымтырыла қарлығаштар қонақтаған. Бұрынғыдай емін-еркін ұшып жүргендері жоқ.

– Аға, – деді Райхан, қарлығаштар жаурап қалыпты. Ұша алмайды бәрі де.

– Райхан, мінеки күз түсті. Енді олар жылы жаққа ұшып кетеді. Топтанып, қауымдасып келер жылдың көктемінде тағы да келеді, – ағасы да қарлығаштарға қызыға қарады.

– Айналайын, қызым. Қарлығаштарға «Ұшқанда қанаттарың талмасын» деп тілек айт та, мектебіңе бара ғой. Көшеде құрбыларың күтіп қалды, – деді атасы Райханға жақындай түсіп.

– Қарлығаштар, ешқашан шаршамаңдар, келер жылы да біздің үйді ұмытпай ұшып келіңдер. Ал мен кеттім мектепке. Сау болыңдар, – деп Райхан кіп-кішкентай қолдарын бұлғады.

Атасы мен ағасы сезімтал Райханның соңынан ауладан шыққанша қарап қалды.

Райхан мектептен келгенде қарлығаштар бағана сымдарында жоқ еді. Райхан күні бойы қарлығаштар мен жаңа тапқан құрбыларын есіне алды. Қарлығаштармен қоштасып, жаңа достармен қауышу оны соншалықты рахат күйге бөледі.

Біраздан соң Райхан құрбыларымен бірге қарлығаштар ұшып кеткен бағана сымдарының астында қаннен қаперсіз ойнап жатты.

16. Мектепке баратын Райханға атасы қандай сыйлық сыйлады?

- A) жасыл дәптер, қызыл сөмке
- B) көк қалам, сары көйлек
- C) түрлі бояу, ақ сөмке
- D) ақ жібек көйлек, қызыл туфли
- E) қара сөмке, сары бантик

17. Райхан мектепке баратын күні ауа райы қандай болды?

- A) ыстық
  - B) жылы
  - C) суық
  - D) салқын
  - E) жаңбыр
18. Қарлығаштарға айтылған тілекті табыңыз?
- A) қауіптен сақтасын
  - B) шаршамандар
  - C) жауында қалмандар
  - D) тез оралыңдар
  - E) ұшқанда қанаттарың талмасын
19. Райхан мектепке баратын күні Қарлығаштар неге ұша алмай, бағанада тізіліп отырды?
- A) олар ұйқтап отырды
  - B) олар жаурап отырды
  - C) олар тамақ сұрап отырды
  - D) олар жылынып отырды
  - E) олар қорқып отырды
20. Мәтін соңында Райхан қай жерде ойнап отырды?
- A) қарлығаштар ұшып кеткен бағана сымдарының астында
  - B) қарлығаштар ұшып кеткен аулада
  - C) қарлығаштар ұшып кеткен теректің астында
  - D) қарлығаштар ұшып кеткен үйде
  - E) қарлығаштар ұшып кеткен төбеде

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ

1. Ежелгі адамдардың ұйымы - тобыр қалыптасты:
- A) Қола дәуірінде.
  - B) Орта палеолитте.
  - C) Кейінгі палеолитте.
  - D) Неолитте.
  - E) Ерте палеолитте.
2. А.Македонскийдің сақтарға шабуылы туралы жазған грек тарихшысы:
- A) Ктесий
  - B) Арриан
  - C) Помпей Трог
  - D) Ксеркс
  - E) Геродот
3. Наймандар Қарақытайлардың үстемдігінен құтылды:
- A) Білге ханның тұсында
  - B) Сарық ханның тұсында
  - C) Даян ханның тұсында
  - D) Бұйрық ханның тұсында
  - E) Торы ханның тұсында
4. Түрік жазба әдебиетінің көне ескерткіштері:
- A) «Күлтегін», «Тоныкөк»
  - B) «Ақиқат сыйы»
  - C) «Даналық кітабы»
  - D) «Жүсіп-Зылиқа»

Е) «Құт негізі-білік»

5. Алтын Орданың бірінші орталығы:

- А) Самарқанд.
- В) Сарайхан.
- С) Сарай – Берке.
- Д) Сарайшық.
- Е) Сарай – Бату.

6. Алтын Орда дәуірінен бері келе жатқан күй-аңыз:

- А) «Сағыныш»
- В) «Қамбар батыр»
- С) «Ер Қосай»
- Д) «Ер Тарғын»
- Е) «Ескендір»

7. XV ғ. көшпелі өзбектер мемлекетінде Әбілқайыр ханның беделін түсірген жағдай:

- А) Ислам дінінің қабылдануы
- В) Ресеймен одақтасу
- С) Бөкей ордасының құрылуы
- Д) Ноғайлардан жеңілуі
- Е) Ойраттардан жеңілуі □

8. Қазақ-бұхар соғысы өткен аралық:

- А) 1601-1620 жж.
- В) 1603-1624 жж.
- С) 1620-1635 жж.
- Д) 1635-1725 жж.
- Е) 1603-1628 жж.

9. Ұлы жүз биі, «Жеті жарғыны» жасауға қатысқан:

- А) Әйтеке би
- В) Қазыбек би
- С) Алшынбай би
- Д) Төле би
- Е) Майқы би

10. 1724-1725 жылдары жоңғарлар басып алған қала

- А) Үзкент, Аркөк
- В) Испиджаб, Суяб
- С) Шаш, Тараз
- Д) Сығанақ, Созақ
- Е) Түркістан, Ташкент

11. Е.Пугачев көтерілісінде басты күш қазақтардан құралып, басып алған бекініс:

- А) Кулагин
- В) Троицк
- С) Орал
- Д) Петропавл
- Е) Пресногорьковск

12. 1822 жылғы «Жарғы» бойынша енгізілген басқару жүйесі:

- А) әскери-азаматтық
- В) хандық
- С) округтық

- D) монархия
E) билер кеңесі
13. 1866 жылдың басында орыс әскерлері басып алған Орта Азия хандығы
A) Қоқан хандығы
B) Самарқан
C) Хиуа хандығы
D) Бұқар хандығы
E) Ташкент
14. 1812 жылы Отан соғысының басты оқиғаларына белсене қатысқан шоқынған қазақ:
A) Беляков
B) Шуашбайұлы
C) Жанжігітұлы
D) Майлыбайұлы
E) Байбатырұлы
15. XIX ғасырда өмір сүрген шертпе күйдің негізін салған күйші
A) Құрманғазы
B) Дина
C) Дәулеткерей
D) Тәттімбет
E) Ықылас
16. А.Байтұрсынұлының 1909 жылы қамалғанға дейінгі атқарған қызметі:
A) Қарқаралыда оқытушы
B) Баспа қызметкері
C) Қоғамдық-саяси қызметтер атқарды
D) Семей училищесінде мұғалім
E) «Қазақ» газетінің редакторы
17. 1920 жылдардағы әйелдер қозғалысының көрнекті қайраткерлері.
A) А.Дацкова, А.Омарова.
B) Н.Құлжанова, А.Оразбаева.
C) З.Табылдинова, Г.Жүргенова.
D) Ш.Жиенқұлова, М.Шамсуддинова.
E) К.Байсейітова, Нұрпейісова.
18. Республикада инженер-техник кадрларды даярлауға негіз болған, 30-жылдары ашылған жоғары оқу орны:
A) Қарағанды политехникалық институты
B) Алматы энергетика институты
C) Павлодар индустрия институты
D) Өскемен жол-құрылыс институты
E) Қазақ кен-металлургия институты
19. 1947 жылы екінші сайланған Қазақ КСР Жоғары Кеңесінің құрамында болды:
A) 400 депутат.
B) 300 депутат.
C) 500 депутат.
D) 450 депутат.
E) 350 депутат.
20. Қарағанды кеншілері ереуілге шыққан мерзім:
A) 1986 ж. желтоқсан

- B) 1979 ж. маусым
- C) 1979 ж. шілде
- D) 1989 ж. шілде
- E) 1989 ж. маусым

МАТЕМАТИКА

1. Бөлшекті қысқартыңыз: $\frac{2 + \sqrt{2}}{2\sqrt{2} + 2}$

- A) $\frac{1}{\sqrt{2}}$
- B) $\frac{\sqrt{2} - 1}{2}$
- C) $\sqrt{2}$
- D) $2 + \sqrt{2}$
- E) 2

2. Теңдеулер жүйесін шешіңіз: $\begin{cases} x + y = 5 \\ x^3 + y^3 = 35 \end{cases}$

- A) (-2; 1), (-1; 2).
- B) (2; 3), (3; 2).
- C) (2; -1), (-1; 1).
- D) (2; 1), (-1; -2).
- E) (-1; 3), (1; -1).

3. Дана дүкеннен 18 алма сатып алды. Бұл алмаларды шешесі, әкесі және Дана 2:1:3 қатынасындай етіп бөліп алды. Олардың әрқайсысы неше алмадан алған?

- A) 6; 3; 9.
- B) 7; 5; 7.
- C) 7; 4; 10.
- D) 5; 4; 8.
- E) 6; 4; 8.

4. $\begin{cases} 3^x + 3^y = 12 \\ 6^{x+y} = 216 \end{cases}$ теңдеулер жүйесінің шешімі $(x_0; y_0)$ болса, $2^{x_0} + 2^{y_0}$ мәні

неге тең?

- A) 3
- B) 8
- C) 6
- D) 4
- E) 10

5. Есептеңіз: $27^{2\log_3 2 - \frac{2}{3}}$

- A) 12,5
- B) 40,5
- C) $1\frac{7}{9}$
- D) $5\frac{1}{3}$

E) $7\frac{1}{9}$

6. Теңсіздікті шешіңіз: $(x^2 + 4)(x + 4)(x - 8) \leq 0$.

A) $[-4; -2] \cup [2; 8]$.

B) $[-8; 4]$.

C) $[-2; 2]$.

D) $(-\infty; -4] \cup [8; +\infty)$.

E) $[-4; 8]$.

7. Теңсіздікті шешіңіз: $\frac{3^x - 27}{x^2 - 4x + 4} \leq 0$.

A) $(-\infty; 2) \cup (2; 3]$.

B) $[3; +\infty)$.

C) $(-\infty; 3]$.

D) $(2; 3)$.

E) $[2; 3]$.

8. Теңдеулер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} \sqrt{x} + \sqrt{y} = 5 \\ 2x + y + 2\sqrt{xy} = 34 \end{cases}$$

A) (1;0)

B) (6;34).

C) (4;2).

D) (9;4).

E) (7;14).

9. Есептеңіз: $\operatorname{tg}^2(5\operatorname{arctg} \frac{\sqrt{3}}{3} - 0,25\operatorname{arcsin} \frac{\sqrt{3}}{2})$

A) $\frac{\sqrt{3}}{2}$

B) $\frac{\pi}{2}$

C) 0

D) 1

E) $\frac{\pi}{4}$

10. Теңдеуді шешіңіз: $(\cos 3x - 3)(2\sin x - \sqrt{2}) = 0$.

A) $x = \frac{2}{3}\pi k, k \in \mathbb{Z}, x = \arccos 3 + \pi n, n \in \mathbb{Z}$.

B) $x = (-1)^k \frac{\pi}{4} + 2\pi k, k \in \mathbb{Z}, x = \pm \arccos 3 + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$.

C) $x = \frac{3}{2}\pi k, k \in \mathbb{Z}$.

D) $x = (-1)^k \frac{\pi}{4} + \pi k, k \in \mathbb{Z}$.

E) $x = \frac{\pi}{3}k, k \in \mathbb{Z}$.

11. $\operatorname{tg} x \geq -1$ теңсіздігін $x \in \left(-\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{4}\right]$ аралықта шешіңіз:

- A) $\left[-\frac{\pi}{4}; \frac{\pi}{4}\right]$
 B) $\left(\frac{\pi}{2}; \pi\right)$
 C) $(0; \pi)$
 D) $\left[-\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{2}\right]$
 E) $\left(-\frac{\pi}{4}; \frac{\pi}{4}\right)$

12. Тізбектің n-ші мүшесі $a_n = 3^n + \log_4 \frac{1}{16}$ формуласымен берілген. $a_3 + a_5$

қосындысын табыңыз.

- A) 270
 B) 266
 C) 220
 D) 276
 E) 196

13. $f(x) = \frac{1}{3}x^3 + x^2 - 8x + 1$ функциясының x_1 - минимум нүктесі, ал x_2 -

максимум нүктесі болсын. $x_1 + 2x_2$ өрнегінің мәнін табыңыз.

- A) -8
 B) -5
 C) -10
 D) -7
 E) -6

14. Туындыны тап $f(x) = \operatorname{ctg} \frac{1}{x}$

- A) $\frac{x}{\sin^2 2x}$
 B) $\frac{1}{3x^2 \cos^2 x}$
 C) $\frac{2}{2x^2 \cos x}$
 D) $\frac{1}{x^2 \sin^2 \frac{1}{x}}$
 E) $\frac{1}{2x \sin \frac{1}{x}}$

15. $\int_0^{\pi} \cos^2 x dx$ интегралын есептеңіз:

- A) $\frac{3\pi}{2}$

- B) $\frac{\pi}{2}$
 C) $\frac{\pi}{3}$
 D) $\frac{3\pi}{4}$
 E) π

16. Бір нүктеден жүргізілген жанама 20см , ал осы нүктеден жүргізілген ең үлкен қиюшы 50см . Шеңбердің радиусын табыңыз:

- A) 18см
 B) 20см
 C) 21см
 D) 25см
 E) 17см

17. α және β жазықтықтары с түзуі бойымен 60° бұрыш жасап қиылысқан. А нүктесі α жазықтығында жатыр және β жазықтығынан 10 см қашықтықта орналасқан. А нүктесінен с түзуіне дейінгі арақашықтық неге тең?

- A) 20 см
 B) 10 см
 C) $10\sqrt{2}$ см
 D) $\frac{20}{\sqrt{3}}$ см
 E) $10\sqrt{3}$ см

18. $y = x^3 - 7x - 2$ $y = (x - 1)^2$ функцияларының қиылысу нүктелері

- A) (1;-4)
 B) (-1;4);(3;4)
 C) $\left(-\frac{5}{3}; -\frac{4}{9}\right)$
 D) $\left(\frac{5}{3}; \frac{4}{9}\right)$
 E) $\left(\frac{5}{3}; -\frac{4}{9}\right)$

19. Функцияның анықталу облысын табыңыз: $y = 1 - \sqrt{3\text{tg}x - \sqrt{3}}$

- A) $\frac{\pi}{3} + \pi n < x < \frac{\pi}{2} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$
 B) $-\frac{\pi}{3} + \pi n \leq x < \frac{\pi}{2} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$
 C) $\frac{\pi}{6} + 2\pi n \leq x \leq \frac{\pi}{2} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$
 D) $-\frac{\pi}{6} + \pi n < x < \frac{\pi}{2} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$
 E) $\frac{\pi}{6} + \pi n \leq x < \frac{\pi}{2} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$

20. $4^{0,5x^2} \cdot 3^{x^2} = 6^{-5(6^{4-x})}$ теңдеуінің шешімін анықтаңыз.

- A) -3;-1

B) 1;2

C) 3;1

D) -3;1

E) 3;-1

21. $\frac{18m^{30}n^{25}}{6m^{25}n^{50}}$ бөлшегіне тең бөлшек

A) $\frac{3n^5}{m^{25}}$

B) $\frac{3}{(mn)^{25}}$

C) $\frac{3m^5}{n^{25}}$

D) $\frac{m^5}{n^{25}}$

E) $\frac{3m^{30}n^{25}}{m^{25}n^{50}}$

F) $\frac{m^{30}n^{25}}{m^{25}n^{50}}$

G) $\frac{3m^{30}}{(mn)^{25}}$

H) $\frac{n^5}{m^{25}}$

22. $|x| \cdot 12 - 5,7 = 0,3$ теңдеуінің:

A) Барлық шешімі $x = 0,5$

B) Бір ғана шешімі бар

C) Шешімі жоқ

D) Екі шешімі бар

E) Үш шешімі бар

F) Барлық шешімі $x = 1$

G) Барлық шешімі $x = -0,5$

H) Барлық шешімі $x = -0,5$ және $x = 0,5$

23. Бірінші құбыр бассейнге 1 сағат су құйғаннан кейін ғана екінші құбырды ашады да, екі құбыр бірлесіп бассейнді 3 сағатта толтырады. Егер әрқайсысы жеке-жеке жұмыс істесе, 1-ші құбыр екінші құбырға қарағанда бассейнді толтыруға 2 сағат артық уақыт жұмсар еді. Сонда:

A) Екі құбыр бірлесіп бассейнді $\frac{7}{24}$ сағ толтырады

B) Екінші құбыр жеке бассейнді 8 сағ толтырады

C) Екі құбыр бірлесіп бассейнді 4 сағ толтырады

D) Екі құбыр бірлесіп бассейнді 3 сағ толтырады

E) Бірінші құбыр жеке бассейнді 6 сағ толтырады

F) Екінші құбыр жеке бассейнді 6 сағ толтырады

G) Бірінші құбыр жеке бассейнді 8 сағ толтырады

H) Екі құбыр бірлесіп бассейнді $\frac{24}{7}$ сағ толтырады

24. Егер $\begin{cases} 3^{x+y} = 27 \\ 3^{y-x+3} = 81 \end{cases}$ теңдеулер жүйесінің шешімі $(x_0; y_0)$ болса, онда:

A) $3^{x_0} + 3^{y_0} = 10$

B) $2^{x_0} + 2^{y_0} = 8$

C) $2^{x_0} + 3^{y_0} = 13$

D) $3^{x_0} + 3^{y_0} = 14$

E) $3^{x_0} + 3^{y_0} = 9$

F) $2^{x_0} + 3^{y_0} = 11$

G) $3^{x_0} + 3^{y_0} = 12$

H) $2^{x_0} + 2^{y_0} = 6$

25. $\log_{\sqrt{2}}(\log_2 3 \cdot \log_3 4)$ өрнегінің мәні:

A) -2 -ге тең

B) тақ санға тең

C) теріс емес сан

D) $-\frac{1}{2}$ -ге тең

E) 2 -ге тең

F) теріс санға тең

G) $\frac{1}{2}$ -ге тең

H) жұп санға тең

26. $\frac{x-2}{3} + \frac{x+1}{4} \geq 2$ теңсіздігі үшін орындалатын дұрыс тұжырым:

A) $x \in \left[4\frac{1}{7}; +\infty\right)$

B) Теңсіздіктің ең кіші бүтін шешімі $x = 5$

C) $x \in \left(-\infty; 4\frac{1}{7}\right]$

D) $x \in \left(-\infty; 4\frac{1}{7}\right)$

E) $x \in \left(4\frac{1}{7}; +\infty\right)$

F) Теңсіздіктің шешімі жоқ

G) Теңсіздіктің ең кіші бүтін шешімі $x = 6$

H) Теңсіздіктің ең кіші бүтін шешімі $x = 4$

27. Келесі интервал $\log_{x^2-8} 0,8 < 0$ теңсіздігінің шешімінде жатыр:

A) $(-\infty; -3) \cup (3; +\infty)$

B) $(-3; 0)$

C) $[-3; 3)$

D) $(-3; 3)$

- E) $(3; +\infty)$
 F) $(0; 3)$
 G) $(-\infty; -3)$
 H) $(-3; 3]$

28. $\arcsin\left(-\frac{1}{2}\right)$ өрнегіне тең өрнек

- A) $-\frac{\pi}{6}$
 B) $\frac{\pi}{6}$
 C) $-\arccos\left(\frac{\sqrt{3}}{2}\right)$
 D) $\arccos\left(\frac{\sqrt{3}}{2}\right)$
 E) $-\arcsin\left(\frac{1}{2}\right)$
 F) $-\arcsin\left(\frac{\sqrt{3}}{2}\right)$
 G) $\arcsin\left(\frac{\sqrt{3}}{2}\right)$
 H) $\arcsin\left(\frac{1}{2}\right)$

29. Теңдеулер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} x - y = \frac{\pi}{2}, \\ \sin^2 x - \sin^2 y = -\frac{1}{2} \end{cases}$$

- A) $x = \frac{\pi}{2} - \frac{2\pi}{3} + 2\pi n; y = -\frac{2\pi}{3} + 2\pi n, n \in Z$
 B) $x = \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{3} + \pi n; y = \frac{\pi}{3} + \pi n, n \in Z$
 C) $x = \frac{\pi}{2} - \frac{2\pi}{3} + \pi n; y = -\frac{2\pi}{3} + \pi n, n \in Z$
 D) $x = \pi + \frac{\pi}{2} + 2\pi n; y = \pi + 2\pi n, n \in Z$
 E) $x = \pi + \frac{\pi}{3} + \pi n; y = \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{3} + \pi n, n \in Z$
 F) $x = \frac{\pi}{2} + \frac{2\pi}{3} + \pi n; y = \frac{2\pi}{3} + \pi n, n \in Z$
 G) $x = \frac{\pi}{2} - \frac{\pi}{3} + \pi n; y = -\frac{\pi}{3} + \pi n, n \in Z$

$$H) x = \frac{2\pi}{3} - \frac{\pi}{2} + \pi n; y = -\frac{\pi}{2} + \pi n, n \in Z$$

30. $2 \sin x \geq \sqrt{2}$ теңсіздігінің шешімдер жиынын қамтитын аралықты анықтаңыз.

A) $\left(0; \frac{\pi}{4}\right)$

B) $\left[-\frac{\pi}{4}; 0\right]$

C) $\left[\frac{\pi}{4}; \frac{\pi}{2}\right]$

D) $[0; \pi]$

E) $\left(-\frac{\pi}{2}; -\frac{\pi}{4}\right)$

F) $(0; \pi)$

G) $\left(-\frac{\pi}{4}; \frac{\pi}{2}\right)$

H) $\left(0; \frac{\pi}{2}\right)$

ФИЗИКА

1. Пойыз жолдың жартысын $v_1 = 70$ км/сағ, ал екінші жартысын $v_2 = 30$ км/сағ жылдамдықтармен жүріп өтті. Пойыздың орташа жылдамдығы:

A) 40 км/сағ.

B) 60 км/сағ.

C) 45 км/сағ.

D) 50 км/сағ.

E) 42 км/сағ.

2. Гидростатикалық қысым 412 кПа-ға тең теңіздің тереңдігі

($\rho_{\text{теңіз суы}} = 1030$ кг/м³; $g = 10$ м/с²):

A) 30 м

B) 35 м

C) 50 м

D) 45 м

E) 40 м

3. Рычаг тепе теңдік күйде тұр (сурет). Егер рычагтың қысқа иінінің ұзындығы 20 см болса, онда оның жалпы ұзындығы ($g = 10$ Н/кг)

A) 40 см.

B) 70 см.

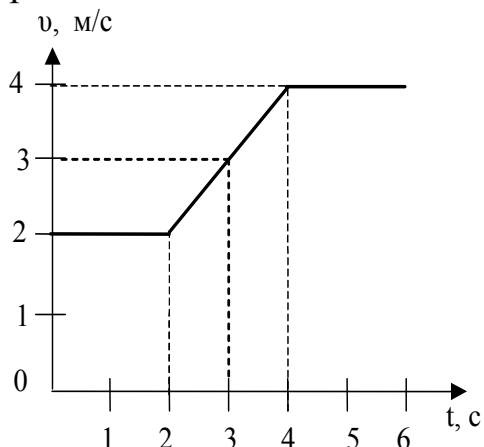
C) 30 см.

D) 60 см.

E) 50 см.

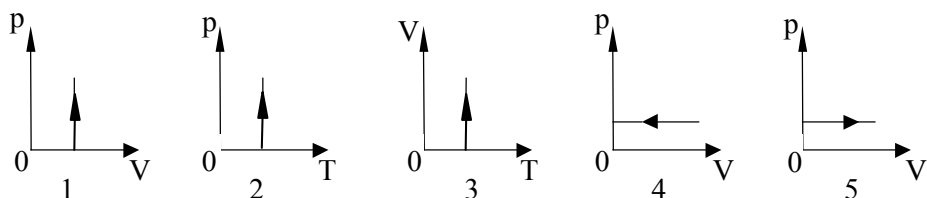
4. Суретте массасы 500 кг автомобильдің түзу сызық бойымен

қозғалғандағы жылдамдығының графигі келтірілген. $t=3$ с уақыт мезетіндегі күштің шамасы

- A) 0.
- B) 1500Н.
- C) 500Н.
- D) 2000Н.
- E) 1000Н.

5. Идеал газ үшін изотермиялық ұлғаюдың графигін көрсетіңіз.

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

6. Ыдыстағы газдың қысымы 250 кПа. Газға 550 кДж жылу берілгенде, изобаралық жолмен 3 м^3 -ге ұлғайды. Газдың ішкі энергиясы

- A) 550 кДж-ге артты.
- B) 200 кДж-ге кемиді.
- C) өзгерген жоқ.
- D) 750 кДж-ге артты.
- E) 200 кДж-ге артты.

7. 400 В кернеуге дейін зарядталған, сыйымдылығы 6 мкФ конденсаторға, сыйымдылығы 19 мкФ зарядталмаған конденсаторды параллель жалғады.

Конденсаторлардағы кернеу

- A) 220 В.
- B) 96 В.
- C) 185 В.
- D) 200 В.
- E) 125 В.

8. Шамды ЭҚК-і 1,5 В-қа тең элементтен қоректендіргенде тізбектегі ток күші 0,2 А. Элемент ішіндегі бөгде күштердің 1 минуттағы жұмысы

- A) 18 Дж.
- B) 450 Дж.
- C) 0,05 Дж.

D) 0,3 Дж.

E) 0,18 Дж.

9. Ауданы 400 см^2 контурда $0,04 \text{ с}$ уақыт ішінде магнит индукциясы $0,2 \text{ Тл}$ -ға дейін бір қалыпты кемігенде, $0,6 \text{ В}$ ЭҚК-ін тудырады. Магнит индукциясының бастапқы мәні

A) 12 мТл .

B) $0,6 \text{ Тл}$.

C) $0,2 \text{ Тл}$.

D) 24 мТл .

E) $0,8 \text{ Тл}$.

10. Массасы 4 кг шар тізбектей жалғанған екі серіппеге ілінген.

Серіппелердің қатаңдық коэффициенттері 28 Н/м және 43 Н/м . Шардың вертикаль тербелісінің периоды

A) 4 с .

B) 3 с .

C) 6 с .

D) 9 с .

E) 1 с .

11. Жіберілген сәуле нысанадан шағылған соң $0,2 \text{ мс}$ -тан кейін қабылданса, нысананың радиолокатордан қашықтығы ($c = 3 \cdot 10^8 \text{ м/с}$)

A) $2 \cdot 10^3 \text{ м}$

B) 150 км

C) $6 \cdot 10^4 \text{ м}$

D) 30 км

E) 6 км

12. Линзаның фокус аралығы 20 см . Нәрседен линзаға дейінгі қашықтық 40 см . Кескін тұратын арақашықтық

A) $f=36,2 \text{ см}$.

B) $f=40 \text{ см}$.

C) $f=13,2 \text{ см}$.

D) $f=6,4 \text{ см}$.

E) $f=20 \text{ см}$.

13. Заттарға металдың жұқа қабатын жалату үшін пайдаланатын құбылыс

A) Фосфоресценция

B) Электролиз

C) Люменесценция

D) Газ разряды

E) Фотоэффект

14. Егер гелий ${}^4_2\text{He}$ изотопының ядросы үшін байланыс энергиясы $28,3 \text{ МэВ}$,

гелийдің ${}^3_2\text{He}$ изотопының ядросы үшін $7,7 \text{ МэВ}$, тритий ядросы үшін $8,5$

МэВ , дейтерий ядросы үшін $2,2 \text{ МэВ}$ болса, мынадай реакция

${}^3_2\text{He} + {}^3_1\text{H} \rightarrow {}^4_2\text{He} + {}^2_1\text{H}$ кезінде бөлініп шығатын энергия

A) $25,3 \text{ МэВ}$.

B) $26,9 \text{ МэВ}$.

C) $14,3 \text{ МэВ}$.

D) $46,7 \text{ МэВ}$.

Е) 31,3 МэВ.

15. Серіппеге ілінген жүк гармоникалық тербеліс жасайды. Кестеде дененің бірдей уақыт аралықтарындағы координаттары берілген. Жүк қозғалысының ең үлкен жылдамдығы

t, с	0	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7
x, см	4	2	0	-2	-4	-2	0	2

А) 0,62 м/с

В) 0,31 м/с

С) 0,74 м/с

Д) 1,24 м/с

Е) 0,47 м/с

16. Көкжиекке 30° бұрыш жасай 10 м/с жылдамдықпен лақтырылған дененің көтерілу биіктігі мен ұшу қашықтығы ($g = 10 \frac{\text{м}}{\text{с}^2}$; $\sin 60^\circ = \frac{\sqrt{3}}{2}$; $\sin 30^\circ = \frac{1}{2}$)

А) 1,3 м; 8,7 м.

В) 1,3 м; 17,3 м.

С) 130 м; 88 м.

Д) 13 м; 8,8 м.

Е) 13 м; 88 м.

17. Автомобиль горизонталь жолмен қозғалып келеді. Үйкеліс коэффициенті 0,2. Двигательді өшіргеннен кейін 4 с өткен соң, оның жылдамдығы 2 есе кемиді. Автомобильдің бастапқы жылдамдығы ($g = 10 \text{ м/с}^2$)

А) 9,8 м/с.

В) 13 м/с.

С) 22 м/с.

Д) 16 м/с.

Е) 19,6 м/с.

18. Электрон электр өрісінің әсерінен қозғалып, өзінің жылдамдығын 0-ден 8000 км/с -қа дейін арттырған. Орын ауыстырудың бастапқы және соңғы нүктелерінің арасындағы потенциалдар айырымы

($m_e = 9,1 \cdot 10^{-31} \text{ кг}$, $e = 1,6 \cdot 10^{-19} \text{ Кл}$)

А) 0,18 МВ.

В) 0,18 мкВ.

С) 0,18 кВ.

Д) 0,18 В.

Е) 0,18 мВ.

19. Қатаңдығы 1600 Н/м және массалары 400 г серіппе 8 м биіктіктен жерге түсіп, соғылғанда серіппе осі вертикаль күйде қалса, оның сығылуы

($g = 10 \text{ м/с}^2$)

А) 0,4 м

В) 0,5 м

С) 0,2 м

Д) 0,5 см

Е) 0,2 см

20. Контурдың индуктивтілігі 3 есе азайса, тербеліс жиілігі

А) өзгермейді.

В) 3 есе азаяды.

- C) 3 есе артады.
- D) $\sqrt{3}$ есе азаяды.
- E) $\sqrt{3}$ есе артады.

21. Цельсий шкаласы бойынша температура 40°C . Ол Абсолюттік және Фаренгейттік шкаласында неге тең?

- A) 220K
- B) 293K
- C) 320°F
- D) 200°F
- E) 104°F
- F) $163,4^{\circ}\text{F}$
- G) 313K
- H) 346K

22. Жылы ауа жоғарға көтерілу себебі:

- A) Массасы суық ауадан жеңіл
- B) Массасы суық ауадан ауыр
- C) Массасы суық ауамен тең
- D) Жылы ауада масса болмайды
- E) Тығыздығы суық ауадан аз
- F) Тығыздығы суық ауадан көп
- G) Тығыздықтары тең
- H) Жылы ауада тығыздық болмайды

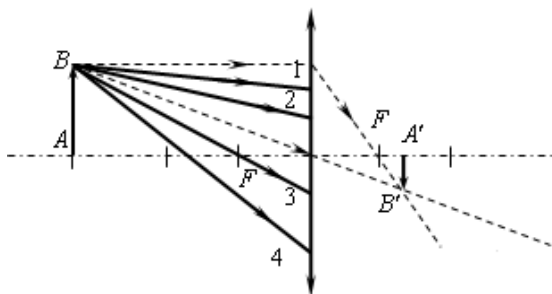
23. Жүк көтергіш машинаның қозғалтқыш қуаты 4 кВт. 2 мин ішінде ол 15 м биіктікке салмағы қанша жүкті көтере алады?

- A) $\approx 20 \cdot 10^3 \text{ Н}$
- B) $\approx 20 \text{ кН}$
- C) $\approx 32 \text{ кН}$
- D) $\approx 25 \text{ кН}$
- E) $\approx 25 \cdot 10^3 \text{ Н}$
- F) $\approx 32 \cdot 10^3 \text{ Н}$
- G) $\approx 35 \text{ кН}$
- H) $\approx 35 \cdot 10^3 \text{ Н}$

24. Ток көзіне $R_1 = 5 \text{ Ом}$ тізбектен өтетін резистор жалғанғанда ток күші $I_1 = 1 \text{ А}$, ал кедергісі $R_2 = 15 \text{ Ом}$ резистордағы ток күші $I_2 = 0,5 \text{ А}$ болады. Ток көзінің ЭҚК-ін және оның ішкі кедергісін табыңыз:

- A) 10 В
- B) 2,5 Ом
- C) 25 В
- D) 20 В
- E) 5 В
- F) 5 Ом
- G) 10 Ом
- H) 15 Ом

25. Оқушы AB жұқа линзада нәрсенің $A'B'$ бейнесін тұрғызды.

Сәулелердің қайсысы — 1, 2, 3, 4 — B' нүктесі арқылы өтеді?

- A) тек 4
- B) тек 1
- C) тек 1, 2, 3
- D) тек 1 мен 2
- E) барлық сәулелер
- F) тек 2 мен 3
- G) тек 1 мен 4
- H) тек 3 пен 4

26. Киіз үйді киізден жасау себебі:

- A) Киіз жақсы жылу оқшаулағыш
- B) Киіз жылуды жақсы өткізеді
- C) Киіз қазақтарда көп болды
- D) Киіз жабынды ретінде ыңғайлы
- E) Киіз жылуды нашар өткізеді
- F) Киіздің тығыздығы аз
- G) Киіздің меншікті жылусыйымдылығы көп
- H) Киіздің меншіктік жылусыйымдылығы аз

27. Серіппелі таразыға ілінген көлемі 100 см^3 алюминийден, темірден және қорғасыннан жасалған денені керосинге салып өлшесе серіппелі таразының көрсетуі қандай болады?

($\rho_a = 2,7 \cdot 10^3 \text{ кг/м}^3$, $\rho_T = 7,8 \cdot 10^3 \text{ кг/м}^3$, $\rho_K = 11,3 \cdot 10^3 \text{ кг/м}^3$, $\rho_K = 0,8 \cdot 10^3 \text{ кг/м}^3$)

- A) 800 Н
- B) 7 Н
- C) 19 Н
- D) 10,5 Н
- E) 105 Н
- F) 0
- G) 70 Н
- H) 1,9 Н

28. Массасы 200 г допты жер бетінен 1,5 м биіктіктен тік жоғары, кинетикалық энергиясы потенциалдық энергиядан 4 есе көп болу үшін жылдам лақтырады. Ауа кедергісін ескермей доптың механикалық жұмысын және ұшу соңындағы жылдамдығын анықтаңыз

- A) $\approx 24 \text{ м/с}$
- B) $\approx 20 \text{ Дж}$
- C) $\approx 15 \text{ Дж}$
- D) $\approx 12 \text{ м/с}$
- E) $\approx 10 \text{ Дж}$
- F) $\approx 6 \text{ м/с}$
- G) $\approx 14 \text{ м/с}$
- H) $\approx 25 \text{ Дж}$

29. Температураны өлшеуде қолданылатын шкалалар:

- A) °F
- B) K
- C) V
- D) T
- E) D°
- F) °C
- G) E°
- H) G

30. Ұзындығы 0,99 м математикалық маятник 1 мин 40 с ішінде 50 толық тербеліс жасайды. Жер бетіне еркін түсу үдеуі неге тең?

- A) $\approx 9 \text{ м/с}^2$
- B) $\approx 3 \text{ м/с}^2$
- C) $\approx 0,9 \text{ м/с}^2$
- D) $\approx 976 \text{ м/с}^2$
- E) $\approx 0,976 \text{ м/с}^2$
- F) $\approx 6 \text{ м/с}^2$
- G) $\approx 9,76 \text{ м/с}^2$
- H) $\approx 97,6 \text{ м/с}^2$

ХИМИЯ

1. Алюминий сульфаты ерітіндісінде лакмус индикаторының түсі

- A) таңқурай түсті
- B) сары
- C) қызыл
- D) көк
- E) түссіз

2. Сутек изотоптарының саны

- A) 1.
- B) 2.
- C) 5.
- D) 4.
- E) 3.

3. Зат мөлшерінің ерітіндінің көлеміне қатынасы

- A) молярлық концентрация
- B) нормальдық концентрация
- C) массалық үлес
- D) молярлық концентрация
- E) көлемдік үлес

4. Мына оксидтер берілген: CO_2 , SiO_2 , TiO_2 , MnO_2 , SnO_2 . Сумен әрекеттесетін оксидтер саны ...

- A) 2.
- B) 1.
- C) 4.
- D) 5.
- E) 3.

5. Галогендер қатары

- A) F, Cl, Br, I, At
- B) Mn, Br, I, Re

- C) F, Cl, Mn, At
 D) I, Fe, Sb, Sn, Zn
 E) F, O, N, C, B

6. 1344 л сутегі(қ.ж.) 2 кг күкіртпен әрекеттескенде 1632 г күкіртсутек түзілген. Реакция өнімінің шығымы:

- A) 95 %.
 B) 90 %.
 C) 85 %.
 D) 80 %.
 E) 100 %.

7. Сынап (II) нитратының термиялық айырылуы:

- A) $\text{Hg}(\text{NO}_3)_2 \rightarrow \text{Hg}(\text{NO}_2)_2 + \text{O}_2$
 B) $\text{Hg}(\text{NO}_3)_2 \rightarrow \text{HgO} + 2\text{NO}_2 + 0,5\text{O}_2$
 C) $\text{Hg}(\text{NO}_3)_2 \rightarrow \text{HgO} + \text{NO} + 1,5\text{O}_2$
 D) $\text{Hg}(\text{NO}_3)_2 \rightarrow \text{Hg} + 2\text{NO}_2 + \text{O}_2$
 E) $\text{Hg}(\text{NO}_3)_2 \rightarrow \text{HgO} + \text{N}_2\text{O}_5$

8. 155 г фосфориттен ($\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2 + \text{SiO}_2 + \text{C} \rightarrow \text{P}_4 + \text{CaSiO}_3 + \text{CO}$) алынатын фосфордың массасы (г)

- A) 12
 B) 23
 C) 54
 D) 45
 E) 31

9. Тұз қышқылымен барлығы әрекеттесетін металдар тобы

- A) темір, алюминий, платина
 B) никель, хром, алтын
 C) қалайы, магний, сынап
 D) мырыш, темір, кобальт
 E) қорғасын, мыс, сынап

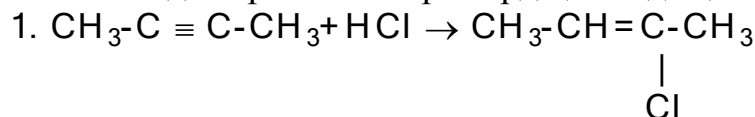
10. 2,5 кг кальций карбонатын күйдіргенде бөлінген көмірқышқыл газының көлемі 448 л(қ.ж.). Ыдырауға жұмсалған кальций карбонатының массалық үлесі:

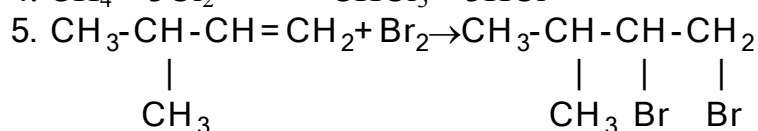
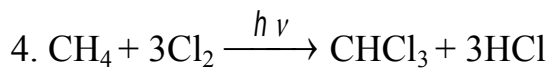
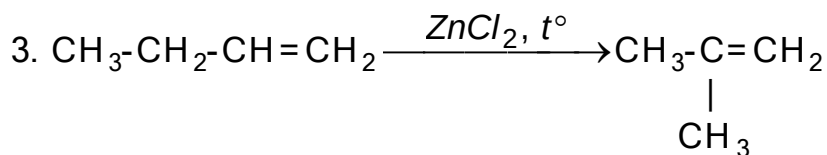
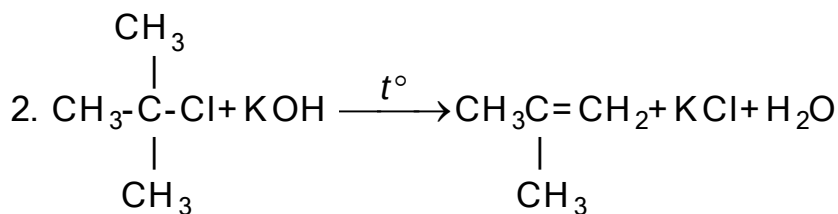
- A) 75 %.
 B) 85 %.
 C) 100 %.
 D) 90 %.
 E) 80 %.

11. 1,6 г темір (III) оксидін алу үшін қажетті темір (III) гидроксидінің массасы:

- A) 4,56 г
 B) 2,24 г
 C) 2,14 г
 D) 12,4 г
 E) 3,36 г

12. Төменде берілген өзгерістердің ішінде қосып алу реакциялары:

- A) 1, 2.
B) 1, 5.
C) 2, 3.
D) 4, 5.
E) 3, 4.

13. 11,2 л этан (қ.ж.) 56 л хлормен әрекеттескенде түзілген хлорэтаннның массасы

- A) 72,3 г
B) 62,3 г
C) 32,3 г
D) 52,3 г
E) 42,3 г

14. 2-метилбутадиен-1,3 молекуласындағы σ байланыстың саны

- A) 8
B) 9
C) 12
D) 7
E) 11

15. Екі атомды фенолдардың изомер саны:

- A) 3
B) 5
C) 4
D) 6
E) 2

16. Сабынның құрамына кіретін қышқылдар

- A) акрил және май
B) капрон және құмырсқа
C) валериан және сірке
D) олеин және пропион қышқылдары
E) пальмитин және стеарин

17. Массасы 540г глюкоза ашығанда түзілген этил спиртің 184 г суда ерітсе, ерітіндідегі спирттің массалық үлесі (%)

- A) 70
B) 50
C) 75
D) 60

Е) 85

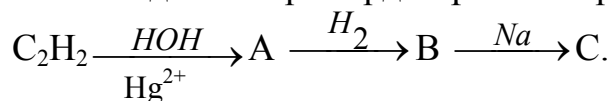
18. 32 г кальций карбидінен алынған глицинмен әрекеттесуге жұмсалатын 10 % натрий гидроксиді ерітіндісінің (тығыздығы 1,1 г/мл) көлемі:

- A) 110 мл
- B) 182 мл
- C) 136 мл
- D) 162 мл
- E) 190 мл

19. Құрамында 20 % изопрен бар 1 кг көмірсутектер қоспасынан алынған (шығымы 30 %) изопренді каучуктің массасы

- A) 0,05 кг
- B) 0,06 кг
- C) 0,04 кг
- D) 0,03 кг
- E) 0,02 кг

20. Төмендегі өзгерістерді жүзеге асырғанда түзілетін қосылыс:

- A) Натрий этилаты.
- B) Натрий ацетаты.
- C) Сірке альдегиді.
- D) Сірке қышқыл натрий тұзы.
- E) Натрий пропианаты.

21. Сабынның формуласы:

- A) $C_6H_{13}COOK$
- B) C_6H_5COOK
- C) $(C_{15}H_{31}COO)_2Ca$
- D) $C_8H_{17} - O - SO_2 - ONa$
- E) CH_3COONa
- F) $C_{17}H_{35}COOK$
- G) $C_{17}H_{35} - O - SO_2 - ONa$
- H) $C_{15}H_{31}COONa$

22. Келтірілген заттар ішінде көмірсутектерге жататындар:

- A) нитробензол
- B) этилен
- C) пропан
- D) фенол
- E) этанол
- F) тротил
- G) бензол
- H) пропанон

23. Белоктарға тән қасиеттер:

- A) полимерлер
- B) гидролизденбейді
- C) биурет реакциясы
- D) ағзада тотықпайды
- E) барлық түрлеріне бірдей физикалық қасиеттер

- F) ағза қоры болып қалады
- G) биосинтезі өте баяу жүреді
- H) денатурациялануы

24. Глицерин мен фенол ерітінділерін ажыратуға ... реактивтерді қолдануға болады.

- A) Na_2CO_3
- B) FeCl_3 (ерітінді)
- C) Br_2 (ерітінді)
- D) $[\text{Ag}(\text{NH}_3)_2]\text{OH}$
- E) $\text{Cu}(\text{OH})_2$
- F) фенолфталеин
- G) H_2
- H) CuSO_4

25. $2\text{A}(\text{r}) + \text{B}(\text{r}) \rightarrow 2\text{B}(\text{r})$ реакцияның жылдамдығы реакцияласқыш ортаның көлемін 2 есе азайтқанда қалай өзгереді?

- A) 16 есе артады
- B) 8 есе артады
- C) 4 есе артады
- D) 16 есе баяулайды
- E) 8 есе баяулайды
- F) 1/8 дейін төмендейді
- G) 1/16 дейін төмендейді
- H) 1/4 дейін төмендейді

26. Негіздік оксид те, қышқылдық оксид те мына қатарда:

- A) MnO_3 және Mn_2O_7
- B) Mn_2O_7 және MnO_3
- C) Mn_2O_7 және MnO
- D) MnO_2 және MnO_3
- E) MnO_3 және MnO
- F) MnO_2 және Mn_2O_3
- G) MnO_2 және MnO
- H) MnO және Mn_2O_7

27. Бөлшектің Cl^- электрондық формуласы

- A) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^2$
- B) $1s^2 2s^2 2p^6$
- C) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^0$
- D) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6$
- E) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2$
- F) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^3$
- G) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^5$
- H) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^4$

28. Металл еместік қасиеттері өсу ретімен орналасқан химиялық элементтер қатары:

- A) галлий, индий, таллий
- B) магний, алюминий, фосфор
- C) бор, алюминий, кремний
- D) рубидий, стронций, барий
- E) магний, стронций, рубидий
- F) алюминий, кальций, мыс

G) қалайы, күміс, алтын

H) цезий, кальций, алюминий

29. Валенттік электрондарының конфигурациясы ns^2np^3 химиялық элементтің жоғарғы оксидінің формуласы

A) P_2O_5

B) CO_2

C) Cl_2O_7

D) N_2O_4

E) SO_3

F) SiO_2

G) N_2O_5

H) Al_2O_3

30. 1 моль диссоциацияланда ең көп иондар түзілетін қосылыс

A) $Al_2(SO_4)_3$

B) Na_2SiO_3

C) NH_4NO_3

D) $KMnO_4$

E) $AlCl_3$

F) $Mg(NO_3)_2$

G) $FeCl_2$

H) K_3PO_4

БИОЛОГИЯ

1. Микроскоптың үлкейтетін екі шынысы бар бөлімі:

A) Штатив

B) Айна

C) Окуляр

D) Тубус

E) Объектив

2. Шашақ тамырлы өсімдік

A) Асқабақ

B) Бидай

C) Күнбағыс

D) Жоңышқа

E) Қауын

3. Тамырсабағы арқылы көбейетін өсімдік

A) қызғалдақ.

B) картоп.

C) құлпынай.

D) бидайық.

E) пияз.

4. Түсі барқыттай қара, қызыл ноқаттары бар өрмекші:

A) Қарақұрт.

B) Мизан.

C) Шаршылы өрмекші.

D) Бүйі.

E) Қыршаян.

5. Қынаның табиғаттағы маңызы

A) басқа өсімдікке топырақ дайындайды.

- В) климатты өзгертеді.
С) минералды тұздарды ерітеді.
D) дәрі алынады.
E) тағам дайындалады.
6. Екіжылдық өсімдік:
A) Шие.
B) Үрмебұршақ.
C) Қара бидай.
D) Асбұршақ.
E) Сәбіз.
7. Қазақстанның Қызыл кітабына тіркелген қылқан жапырақты өсімдік.
A) Туия
B) Кәдімгі қарағай
C) Самырсын
D) Зеравшан аршасы
E) Секвоя
8. Бұршақ тұқымдасының белгісі:
A) Жемісі – бұршаққын.
B) Аталығы көп.
C) Гүлінде бір аналық, алты аталығы бар.
D) Жемісі – бұршаққап.
E) Жемісі – жидек.
9. Гидраның аралық клеткаларының (жасушаларының) қызметі-
A) жиырылтады.
B) қозғалтады.
C) қоректенуін жеңілдетеді.
D) босаңсытады.
E) денесінің зақымданған жерін қалпына келтіруге көмектеседі.
10. Құстарда болмайтын мүше -
A) Бүйрек.
B) Аналық және аталық без.
C) Қарын.
D) Қуық.
E) Клоака.
11. Нуклеин қышқылдары түзіледі
A) цитоплазмада
B) вакуольде
C) ядрода
D) центросомада
E) қабықшада
12. Көру аймағы мидың мына бөлігінде орналасқан:
A) Самай бөлімінде.
B) Қарақұс бөлімінде.
C) Шүйде бөлімінде.
D) Маңдай бөлімінде.
E) Төбе, маңдай бөлімінде.
13. Адам бұлшық етінде түзілетін ақуыз:
A) Дентин.
B) Козеин.

С) Глицерин.

Д) Миозин.

Е) Никотин.

14. Тығыз әрі серпімді болып қабырғасы бірыңғай салалы бұлшықеттен тұратын қантамырының атауы

А) салатамыр (артерия).

В) жоғарғы күретамыр.

С) төменгі көктамыр.

Д) жартылай айшықты қақпақ.

Е) капилляр (қылтамыр).

15. Тағам құрамындағы күрделі органикалық қосылыстардың ыдырап, қан мен лимфаға өтуі.

А) Тыныс алу.

В) Асқорыту.

С) Қанайналу.

Д) Зәр шығару.

Е) Тыныс шығару.

16. Физикалық жұмыс кезінде жылудың теріден сыртқа шығарылу себебі:

А) Бауырдың күшті жұмысынан.

В) Лүпілдің баяулауынан.

С) Қанда қанттың көбеюінен.

Д) Тердің булануынан.

Е) Лүпілдің артуынан.

17. АТФ молекуласының атқаратын қызметі.

А) Тасмалдық.

В) Энергетикалық.

С) Құрылыстық.

Д) Ақпараттық.

Е) Өзгергіштік.

18. Ашу процессі деп аталады:

А) Аэробты тыныс алу.

В) Гидролиз.

С) Гликолиз.

Д) Тотығу реакциялары.

Е) Анаэробты тыныс алу.

19. Биосфераның ең бірінші заманы

А) Кайнозой

В) Протерозой

С) Палеозой

Д) Мезозой

Е) Архей

20. Консументтерге жататын ағзалар:

А) Фотосинтездеушілер.

В) Автотрофтар.

С) Гетеротрофтар.

Д) Бір жасушалы балдырлар.

Е) Хемосинтездеушілер.

21. Бітеу гүлдің тозаңдануы:

А) өздігінен тозаңдану

- В) жынысты көбею
  - С) тозаңдану
  - Д) айқас тозаңдану
  - Е) бунақденелілермен тозаңдану
  - Ғ) жел арқылы тозаңдану
  - Г) ұрықтану
  - Н) жеміс түзу
22. Ішетін су мен тағамда йод жетіспесе болатын ауру:
- А) базедов
  - В) микседема
  - С) эндемиялық зоб
  - Д) кретинизм
  - Е) аддисон
  - Ғ) сусамыр
  - Г) алыптық
  - Н) ергежейлілік
23. Дене пішіні тұрақты жалғанаяқтылар:
- А) шұрықденелі бунақай
  - В) кіреукелі мөрже
  - С) сәулелі күншар
  - Д) сувойка
  - Е) опалина
  - Ғ) қошқармүйіз көпірме
  - Г) бодо
  - Н) түншырақ
24. Қандауыршаның жүрегі:
- А) төрт қуысты
  - В) үш қуысты
  - С) бес бұрышты қалта
  - Д) екі бөлікті
  - Е) ашық
  - Ғ) жүрегі болмайды
  - Г) түтік тәрізді
  - Н) дөңгелек
25. Қарын сөлін зерттеген ғалым:
- А) И.П. Павлов
  - В) И.И.Мечников
  - С) И.М.Сеченов
  - Д) Н.И.Пирогов
  - Е) А.О.Ковалевский
  - Ғ) Л.С. Берг
  - Г) Тимофеев -Ресовский
  - Н) А.И.Северцев
26. Дене температурасының ең төменгі шекті факторы:
- А) 19°C
  - В) 31°C
  - С) 25°C
  - Д) 30°C
  - Е) 34°C

F) 36,6°C

G) 20°C

H) 35°C

27. Рибосоманың үлкен бөлігінде ... жүреді.

A) транскрипция

B) полисома

C) нәруыз түзілу

D) көмірсу синтезі

E) трансляция

F) майдың ыдырауы

G) вакуоль түзілу

H) ДНҚ ны түзу

28. Тұқым қуалайтын қасиетті радиацияның көмегімен өзгертуге болатындығын дәлелдеген ғалымдар:

A) С.Миллер

B) И. Шмальгаузен

C) Г.Надсон

D) Г.Филиппов

E) Н.И Вавилов

F) Т.Морган

G) М.Месельсон

H) Д.Уотсон

29. Ми мен жұлынның ақ затын түзеді:

A) аксон

B) дендрит

C) нейрон денесі

D) синапс

E) рецептор

F) аралас жүйке

G) қозғалтқыш нейрон

H) байланыстырғыш нейрон

30. Тірі ағза мен орта бірлестігі:

A) биогеоценоз

B) биоценоз

C) экожүйе

D) антропогендік фактор

E) қоректік тізбек

F) қоректік орта

G) абиотикалық фактор

H) экологиялық фактор

ГЕОГРАФИЯ

1. "Жаңа дүние" деп ... айтамыз.

A) Азияны.

B) Американы.

C) Еуропаны.

D) Африканы.

E) Еуразия.

2. Жер және басқа аспан денелерінің тұйық жол жасап айналып жүруі ...

байланысты.

- A) Жердің тарту күшіне
  - B) Тірі ағзалардың көбейгіштігіне
  - C) Кометалардың қозғалысына
  - D) Айдың тарту күшіне
  - E) Күн жүйесінің тарту күшіне
3. Өзеннің арнасындағы қатты жыныстар:
- A) Шоңғал
  - B) Суайрық
  - C) Тасқын
  - D) Жайылма
  - E) Сарқырама
4. Жер бедерін қалыптастырушы ішкі күштер:
- A) сулардың қызметі
  - B) литосфера қозғалысы
  - C) үгілу
  - D) жел
  - E) мұздықтардың жұмысы
5. Географиялық зоналылық дегеніміз ...
- A) биіктік зоналылықтың қалыптасуы.
  - B) табиғат компоненттері мен географиялық қабықтың экватордан полюске қарай заңдылық бойынша өзгеруі.
  - C) табиғат зоналарының өзгеруі.
  - D) барлық табиғат зоналарының тропикте заңдылық бойынша өзгеруі.
  - E) барлық табиғат зоналарының экваторда заңдылық бойынша өзгеруі.
6. Таяз теңіз бөлігіндегі доға тәріздес маржандық құрылымдар
- A) жанартаулар
  - B) геосинклинальдар
  - C) гейзерлер
  - D) қазаншұңқыр
  - E) атоллдар
7. Қазақ жеріне толық сипаттаманы ... өзінің «Қырғыз - қазақ және қырғыз - қайсақ далалары» деген еңбегінде берген.
- A) П.С.Паллас
  - B) А.И.Левшин
  - C) С.Ремизов
  - D) И.П.Фальк
  - E) П.Н.Рычков
8. Марқакөлден ағып шығатын өзен, Ертістің оң саласы:
- A) Үлбі
  - B) Күршім
  - C) Бақанас
  - D) Қалжыр
  - E) Бұқтырма
9. Маңғыстау, Торғай үстірті, Арал маңы, Балқаш-Алакөл аймағы түгел ... кіреді.
- A) Шығыс Еуропа жазығына
  - B) Солтүстік Қазақ жазығына
  - C) Алтайға

- D) Тұран жазығына
E) Жалпы Сырт қыратына
10. Атақты “Әнші тауы” орналасқан қорық:
A) Алматы
B) Үстірт
C) Марқакөл
D) Қорғалжын
E) Батыс Алтай
11. Темір кен орындарын анықта
A) Шалқия, Қоңырат, Қаратал
B) Әйет, Арқалық, Қашаған
C) Жетіқара, Лисаков, Зырян
D) Риддер, Рудный, Мырғалымсай
E) Соколов-Сарыбай, Қашар, Қаратал
12. Теміртау зауыты шығаратын өнім
A) Жанармай
B) Шина
C) Синтетикалық каучук
D) Жасанды талшық
E) Резина
13. Мұнайды сыртқа шығаратын елдер тобы
A) НАТО
B) ЕЭС
C) ТМД
D) ОПЕК
E) АСЕАН
14. Шай өндіретін елдер:
A) Үндістан, Қытай
B) Непал, Иран
C) Монғолия, Сингапур
D) Пәкістан, Ауғанстан
E) Вьетнам, Лаос
15. Әзірбайжанмен оңтүстікте шектесетін елді көрсетіңіз.
A) Түркия
B) Иран
C) Ресей
D) Қазақстан
E) Грузия
16. Скандинавия түбегінде орналасқан елдер
A) Германия, Литва.
B) Норвегия, Швеция.
C) Ирландия, Ұлыбритания.
D) Исландия, Ирландия.
E) Нидерланды, Дания.
17. Жапонияның ең ірі мегаполисі
A) Токио.
B) Осака.
C) Ногая.
D) Хоккайдо.

- Е) Токайдо.
18. Оңтүстік Америка материгіндегі ОПЕК-ке мүше елдер
- А) Колумбия, Бразилия
  - В) Боливия, Аргентина
  - С) Парагвай, Уругвай
  - Д) Суринам, Гвиана
  - Е) Венесуэла, Эквадор
19. Кофе экспорттаушы ел:
- А) Эфиопия.
  - В) Египет.
  - С) Зимбабве.
  - Д) Алжир.
  - Е) Ботсвана.
20. Халықтың өсу заңдылықтары туралы ғылым:
- А) Демография.
  - В) Биография.
  - С) Экология.
  - Д) Этнография.
  - Е) География.
21. Африкадағы өзендер жүйесінің неғұрлым жиі таралған жері:
- А) Ұлы Шығыс Африка жарылыстарының бойы
  - В) Тропиктік шөлдер
  - С) Экватор маңы
  - Д) Субтропиктік қатты жапырақты ормандар
  - Е) Эфиопия таулы қыраты
  - Ғ) Материктің оңтүстік-шығыс бөлігі
  - Г) Атлас таулары
  - Н) Батыс Африка
22. Теңізге шығатын жолы бар Қазақстанмен шектесетін мемлекет:
- А) Қырғызстан
  - В) Өзбекстан
  - С) Ресей
  - Д) Қытай
  - Е) Түркіменстан
  - Ғ) Әзербайжан
  - Г) Қарақалпақстан
  - Н) Моңғолия
23. Торғай ойпаты пайдалы қазбаларға бай:
- А) Хром
  - В) Мыс
  - С) Никель
  - Д) Полиметалл
  - Е) Темір рудасы
  - Ғ) Боксит
  - Г) Қоңыр көмір
  - Н) Тас көмір
24. Шығыс Еуропа жазығының ірі өзендері:
- А) Жайық
  - В) Ертіс

- C) Есіл
- D) Ойыл
- E) Нұра
- F) Тобыл
- G) Сырдария
- H) Жем

25. Еліміздің «дәрумен цехы»:

- A) Шығыс Қазақстан облысы
- B) Ақмола облысы
- C) Павлодар облысы
- D) Қызылорда облысы
- E) Оңтүстік Қазақстан облысы
- F) Жамбыл облысы
- G) Солтүстік Қазақстан облысы
- H) Орталық Қазақстан облысы

26. Атырау-Ембі өнеркәсіп торабының маманданған салалары:

- A) Мұнай өңдеу
- B) Көмір өндіру
- C) Балық өңдеу
- D) Минералды тыңайтқыш шығару
- E) Ферроқорытпа өндіру
- F) Тамақ өнеркәсібі
- G) Жеңіл өнеркәсіп
- H) Машина жасау

27. Азияда орналасқан мемлекеттер:

- A) Суринам
- B) Науру
- C) Кипр
- D) Мартиника
- E) Мали
- F) Бутан
- G) Боливия
- H) Оман

28. Роттердам:

- A) Солтүстік Америкадағы ең үлкен порт
- B) Сауда флотының тоннажы бойынша ең артқы орынды алатын порт
- C) Канададағы ең ірі порт
- D) Гибралтар бұғазында орналасқан порт
- E) Нью-Йоркте орналасқан, әлемдегі ірі порт
- F) Батыс Еуропаның басты теңіз қақпасы
- G) Әлемнің аса ірі портының бірі
- H) Нидерландыда орналасқан, әлемдегі ірі порт

29. Моңғолоидтық нәсіл өкілдері:

- A) Қытайлықтар
- B) Орыстар
- C) Украиндер
- D) Жапондықтар
- E) Корейлер
- F) Метистер

- G) Мулаттар
  - H) Самболар
30. Өтпелі климаттық белдеулер:
- A) Тропиктік
  - B) Қоңыржай
  - C) Экваторлық
  - D) Арктикалық
  - E) Субэкваторлық
  - F) Субтропиктік
  - G) Субарктикалық
  - H) Антарктикалық

ТАРИХ

1. Адамзат тарихындағы ең ұзақ кезең:
  - A) Құл иеленушілік қоғам.
  - B) Ежелгі дүние тарихы.
  - C) Қазіргі заман тарихы.
  - D) Жаңа тарих.
  - E) Орта ғасырлар.
2. Б.з.б. 1 мың жылдықтағы Алдыңғы Азиядағы ең ірі 3 мемлекетті атаңыз:
  - A) Ассирия, Троя, Бактрия.
  - B) Вавилон, Лидия, Мидия.
  - C) Сирия, Финикия, Персия.
  - D) Египет, Персия, Ирак.
  - E) Урарту, Үндістан, Қытай.
3. Хеопс пирамидасы салынған жыл:
  - A) б.з.б. 1500 ж.
  - B) б.з.б. 1600 ж.
  - C) б.з.б. 2000 ж.
  - D) б.з.б. 2600 ж.
  - E) б.з.б. 2500 ж.
4. Ежелгі Ассирия билеушілері ерекше мән берген әскери іс:
  - A) жаяу әскер
  - B) қорғаныс ісі
  - C) тыншылар
  - D) атты әскер
  - E) мергендер
5. I Дарий патша парсы мемлекетін ...
  - A) 20 аймаққа бөлді.
  - B) 12 аймаққа бөлді.
  - C) 15 аймаққа бөлді.
  - D) 23 аймаққа бөлді.
  - E) 10 аймаққа бөлді.
6. III ғ. Кушан мемлекетіне басқыншылық соғыстар жүргізгендер:
  - A) бактриялықтар
  - B) сефевидтер
  - C) селевкілер
  - D) сасанилер
  - E) арабтар

7. Франктер империясындағы король сарайының шаруашылығын басқарушылар:
- A) Маркиздер
  - B) Барондар
  - C) Виконгтар
  - D) Сеньорлар
  - E) Майордомдар
8. Ұлы Морав мемлекетін құрған кінәз:
- A) Моймир
  - B) Болеслав Храбрый
  - C) Аспарух
  - D) Само
  - E) Мешко
9. Қазба жұмысы кезінде Эфталиттер жерінен табылған ақшалар:
- A) Түріктердікі
  - B) Франктердікі
  - C) Сакстардікі
  - D) Римдіктердікі
  - E) Вестготтардікі
10. 30 жыл бойы Флоренция республикасының сеньоры болған адам:
- A) Лоренцо Великолепный.
  - B) Козимо Медичи.
  - C) Рокфеллер.
  - D) X Лев.
  - E) Савонарола.
11. XVII ғасырдағы ағылшын буржуазиялық революциясының негізгі себептері:
- A) Шетелдік басқыншылардың озбырлығы.
  - B) Ұзаққа созылған соғыс.
  - C) Парламенттің шығарған әділетсіз заңдары.
  - D) Стюарттар абсолютизмі мен ескі феодалдық тәртіптердің қайшылығы.
  - E) Өнеркәсіп дағдарысы.
12. Франциядағы абсолюттік монархия құлаған жыл:
- A) 1791 ж.
  - B) 1793 ж.
  - C) 1789 ж.
  - D) 1774 ж.
  - E) 1784 ж.
13. XVII ғ. Солтүстік Америкада дамыған ауыл шаруашылығының капиталистік жолы
- A) ренталық
  - B) фермерлік
  - C) кооперативтік
  - D) мердігерлік
  - E) плантациялық
14. XVII ғ. Мин империясының әлсіреуіне әкелген саяси жағдай
- A) маньчжурлармен соғысы
  - B) ішкі қырқыстары

- С) Юань династиясымен бақталастығы
D) тайпа аралық соғыстар
E) азамат соғыстары
15. XVIII ғасырда Пенджабта пайда болған тәуелсіз мемлекет:
A) Сикха
B) Ұлы Моғол
C) Балх
D) Кашмир
E) Сипай
16. Физикаға «инерция» терминін енгізген ұлы неміс астрономы:
A) Р.Декарт.
B) Г.Лейбниц.
C) Н.Коперник.
D) Г.Галилей.
E) И.Кеплер.
17. I дүниежүзілік соғыстың нәтижесінде Францияға қайтарылған жерлер:
A) Эльзас пен Лотарингия
B) Эльзас пен Милан
C) Рур мен Лотарингия
D) Марсель мен Эльзас
E) Саар мен Бордо
18. 1918 ж. монғол халқының 120 мыңнан астам жігіттерінің үйленбеуге, балалы болмауға ант беру себебі:
A) Жердің тапшылығы.
B) Азық-түлік тапшылығы.
C) Монғол қоғамында лама дінінің шексіз үстемдік етуі.
D) Монғолия билеушісінің рұқсат етпеуі.
E) Елдің жаппай сауатсыз болуы.
19. Сунь Ятсен тұжырымдаған үш принциптің бірі:
A) Қытайдың дәстүрлі мәдениетін жаңғырту
B) Жартылай монархиялық билік орнату
C) Шетелдіктермен өзара тең саясат ұстану
D) Әлемдік рынокқа шығу
E) Монархиялық биліктен бас тарту
20. Шарль де Голльдің қызметтен кетуіне себеп болған Париж студенттерінің жаппай ереуілі болған жыл:
A) 1950 ж.
B) 1980 ж.
C) 1970 ж.
D) 1975 ж.
E) 1968 ж.
21. Тас дәуірінде өмір сүрген адамдардың ең алғашқы еңбек құралдары:
A) қашау.
B) шокпар.
C) микролит.
D) үшкір тас.
E) пышақ.
F) балта.
G) бумеранг.

Н) қазғыш таяқ.

22. Түргеш қағаны Сұлу өзінің ордасын көшірді:

- A) Сығанақ қаласына
- B) Янгикент қаласына
- C) Баласағұн қаласына
- D) Талхиз қаласына
- E) Суяб қаласына
- F) Испиджаб қаласына
- G) Шаш қаласына
- H) Тараз қаласына

23. И.К.Кириллов басқарған Орынбор экспедициясының мақсаты:

- A) Хиуаға басқыншылық жорықтар жасау
- B) Іле өзенінде кеме жолын ашу
- C) Өзен флотилиясын ұйымдастыру
- D) Ор өзенінің бойында бекініс тұрғызу
- E) Орта жүз аумағын Ресейге қарату
- F) Ұлы жүз аумағында пристав ашу
- G) Балқаш көлін зерттеу
- H) Орта Азиямен керуен саудасын кеңейту

24. Азамат соғысы жылдарында Кеңарал, Ой болыстарында астыртын жұмысты ұйымдастырды:

- A) Ә.Жанбосынов
- B) С.Меңдешов
- C) Ө.Ыбыраев
- D) Б.Қаратаев
- E) Х.Ғаббасов
- F) К.Саркин
- G) А.Иманов
- H) Қ.Қайсенов

25. Ауыл шаруашылығын жаппай ұжымдастыру жылдары лаңкестік әрекеттерді, өрт салуларды есептемегенде республика аумағында болған жаппай толқулар мен көтерілістер саны:

- A) 360
- B) 400
- C) 350
- D) 490
- E) 270
- F) 410
- G) 450
- H) 372

26. V ғ. аяғында ғұн – эфталиттерінің басып алған Гупта мемлекетінің батыстағы аймақтары:

- A) Маратха
- B) Кашмир
- C) Мальва
- D) Махараштра
- E) Бенгал
- F) Гуджарат
- G) Декан

Н) Пенджаб

27. II дүниежүзілік соғыс жылдарында өнеркәсіп өнімдерін өндіру екі есеге дейін өскен мемлекет:

- A) Германия
- B) КСРО
- C) Қытай
- D) Франция
- E) АҚШ
- F) Канада
- G) Ұлыбритания
- H) Жапония

28. Чехословакияны бөлу туралы және Германияға Судет облысын беру жөнінде жасалған Мюнхен келісіміне қатысқан мемлекеттер:

- A) КСРО
- B) Финляндия
- C) Испания
- D) Польша
- E) Франция
- F) Италия
- G) Англия
- H) АҚШ

29. Кубадағы революция жеңіске жеткен уақыт:

- A) 1970 ж. 3 қыркүйек.
- B) 1959 ж. 1 қаңтар.
- C) 1960 ж. 1 қаңтар.
- D) 1953 ж. 26 шілде.
- E) 1955 ж. 16 мамыр.
- F) 1954 ж. 2 тамыз.
- G) 1961 ж. 18 ақпан.
- H) 1956 ж. 14 желтоқсан.

30. Кэмп-Дэвид келісімдері қандай мемлекеттер арасындағы соғысты тоқтатты?

- A) Египет
- B) Израиль
- C) Ауғанстан
- D) Вьетнам
- E) Сирия
- F) Ұлыбритания
- G) КСРО
- H) АҚШ

АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.

1. Мәслихат депутаты болып сайлана алады:

- A) 18 жасқа толғандар
- B) 20 жасқа толғандар
- C) 21 жасқа толғандар
- D) 25 жасқа толғандар
- E) 30 жасқа толғандар

2. Қазақстан Республикасының Президентіне кандидат бола алмайды:

- A) Жасы қырықтан асқан.
B) Қазақстанда он бес жыл тұрған республика азаматы.
C) Ғибадатта қызмет ететін адам.
D) Әйел адам.
E) Ұлты қазақ емес республика азаматы.
3. Аристотельдің мемлекет туралы ілімі баяндалған трактат:
A) «Зандар»
B) «Мемлекет туралы»
C) «Никомах этикасы»
D) «Кұдай қаласы туралы»
E) «Кұлшылық»
4. 1948 жылы 10 желтоқсанда БҰҰ Бас Ассамблеясы қабылдаған құжат:
A) «Азаматтық және саяси құқықтар жөніндегі халықаралық пакт».
B) «Адам құқықтары жөніндегі жалпыға ортақ декларация».
C) «Экономикалық, әлеуметтік және саяси құқықтар жөніндегі халықаралық пакт».
D) «Бала құқықтары туралы конвенция»
E) «БҰҰ Жарғысы».
5. Зандардың қоғамдық қатынастардың қандай да бір ссаласында қолданылуын егжей-тегжейлі көрсететін нормативтік-құқықтық акт:
A) қағида
B) ереже
C) реестр
D) регламент
E) нұсқаулық
6. Антикалық философтардың адамды дене мен жаннан құралатын қосарлы жаратылыс деп есептеу кімнен басталады?
A) Сократтан
B) Аристотельден
C) Протагордан
D) Пифагордан
E) Демокриттен
7. Халқының саны жағынан дүниежүзіндегі ең ірі мемлекет:
A) Ресей
B) Үндістан
C) Қытай
D) АҚШ
E) Жапония
8. Тараптардың еркінен тыс еңбек шартының тоқтатылуы мүмкін мән-жайлар Еңбек кодексінің қай бабында көрсетілген?
A) Еңбек кодексінің 24–бабында көрсетілген.
B) Еңбек кодексінің 25–бабында көрсетілген.
C) Еңбек кодексінің 31–бабында көрсетілген.
D) Еңбек кодексінің 54–бабында көрсетілген.
E) Еңбек кодексінің 58 –бабында көрсетілген.
9. Қоғамдық дамудың тарихи қалыптасқан бір сатысынан екіншісіне ауысу тәсілі:
A) Әлеуметтік саясат
B) Әлеуметтік революция

- C) Әлеуметтік эволюция
D) Қоғамдық прогресс
E) Қоғамдық регресс
10. Қазақстанда тұратын ұлттар мен ұлыстардың арасындағы үлесі жағынан қазақтардан кейінгі екінші орында:
- A) немістер
B) украиндар
C) орыстар
D) өзбектер
E) татарлар
11. «Агностицизм» термині қай жылы енгізілді?
- A) 1859
B) 1869
C) 1879
D) 1889
E) 1899
12. XVII ғасырда «Азамат туралы» және «Левифиан» еңбектерінде жүгенсіз кеткен мәдени қоғамға дейінгі үдерісті сипаттап, азаматтық қоғамның түгел тұжырымдасын баяндаған ойшыл:
- A) Т.Гоббс
B) Ж.Ж.Руссо
C) Г.Гегель
D) И.Кант
E) Р.Кантильон
13. Қазақстандағы жалпы кәсіпорындардың қанша пайызы коммерциялық болып табылады
- A) 55 %
B) 60%
C) 78%
D) 89%
E) 95 %
14. АҚШ конгресі Шерманның треске қарсы заңын қабылдады:
- A) 1878 жылы
B) 1881 жылы
C) 1890 жылы
D) 1900 жылы
E) 1911 жылы
15. Төменде берілген ұлттардың қайсысы христиан дінін ұстанбайды?
- A) орыстар
B) татарлар
C) украиндар
D) немістер
E) поляктар
16. Монархиялық мемлекеттер:
- A) Сауд Арабиясы, Иран, Сирия.
B) Ұлыбритания, Жапония, Германия.
C) Катар, Сауд Арабиясы, Бахрейн.
D) Жапония, Корея, Индонезия.
E) Ұлыбритания, Испания, Италия.

17. Басқару формасы парламенттік республикаға жататын мемлекеттер:
- A) АҚШ, Қазақстан.
  - B) Ресей, Ұлыбритания.
  - C) Бельгия, Жапония
  - D) Германия, Үндістан.
  - E) Португалия, Австрия.
18. Парламентті таратып жібере алады:
- A) Жоғарғы сот
  - B) Парламент төрағасы
  - C) Президент
  - D) Үкімет басшысы
  - E) Сенат төрағасы
19. Демократиялық саяси режимнің басты белгілеріне жатпайды:
- A) Саяси билік көпшіліктің қолында болады.
  - B) Билік еркін сайлау жолымен қалыптастырылады.
  - C) Билік бір қолға шоғырланады.
  - D) Бір-бірімен бәсекелескен саяси партиялар жүйесі болады.
  - E) тұлғаның құқықтарына кепілдік беріледі.
20. Сотта пікірі ескерілетін баланың жас:
- A) 8 жас
  - B) 9 жас
  - C) 10 жас
  - D) 11 жас
  - E) 12жас
21. «Протестантық этика және капитализм рухы» атты еңбетің авторы:
- A) Роберт Мертон
  - B) Адам Смит
  - C) Роберт Отто
  - D) Макс Вебер
  - E) Толкотт Парсон
  - F) Герберт Спенсер
  - G) Огюст Конт
  - H) Эрнст Трельч
22. «Қоғамдық келісім» теориясының дамуына үлес қосқан:
- A) И.Кант
  - B) Ф.Аквинский
  - C) Т.Гоббс
  - D) Ж.Руссо
  - E) А.Августин
  - F) әл – Фараби
  - G) Н.Макиавелли
  - H) Дж.Локк
23. Аумағы жағынан алғашқы ондыққа кіретін ірі мемлекеттер:
- A) Франция
  - B) Канада
  - C) Германия
  - D) Ватикан
  - E) Аргентина
  - F) Бразилия

G) Андорра

H) Лихтенштейн

24. АҚШ–та бәсекеге түсетін партиялар:

A) Республикалық

B) Либералдық

C) Федералдық

D) Лейбористік

E) Коммунистік

F) Демократиялық

G) Консервативтік

H) Социалистік

25. Марк Туллий Цицерон өз трактаттарында кімдердің философиялық-теориялық идеяларын Рим мемлекетін жетілдірудің практикасымен

байланыстыруға ұмтылды?

A) Платонның

B) Гераклиттің

C) Аврелий Августиннің

D) Фома Аквинскийдің

E) Аристотельдің

F) Эпикурдың

G) Сократтың

H) Парменидтің

26. 1млрд-тан аса халқы бар мемлекеттер:

A) Канада

B) Бразилия

C) Индонезия

D) АҚШ

E) Қытай

F) Жапония

G) Ресей

H) Үндістан

27. XIX әлеуметтану ғылымы дамыды:

A) К.Брайндтың ықпалымен

B) М.Вебердың ықпалымен

C) К.Маркстың ықпалымен

D) Г.Спенсердың ықпалымен

E) Т.Парсонстың ықпалымен

F) Р.Мертонның ықпалымен

G) О.Конттың ықпалымен

H) Г.Бергердің ықпалымен

28. Адамға «саяси жануар» деп баға берген грек философы:

A) Сократ

B) Платон

C) Протагор

D) Пифагор

E) Гераклит

F) Аристотель

G) Архимед

H) Демокрит

29. «Айналық Мен» теориясын жасаған америкалық психолог:

- A) Т.Знанецкий
- B) Р.Минтон
- C) Дж.Мид
- D) Дж.Мур
- E) А.Талер
- F) Ч.Кули
- G) Ч.Томас
- H) О.Тьерри

30. Дүниетанымның типтеріне жатады:

- A) мифология
- B) өркениет
- C) қоғам
- D) мәдениет
- E) аксология
- F) гносеология
- G) дін
- H) философия

ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ

1. Сөз тіркесінен болған атаулы сөйлемнің соңғы сөзі қай сөз табынан екенін белгілеңіз. *Қараңғы түн.*

- A) Сан есім.
- B) Сын есім.
- C) Зат есім.
- D) Есімше.
- E) Етістік.

2. Қатыстық сын есім қолданылған қатар:

- A) Сөзшең адам
- B) Сөзі көп
- C) Сөзін естідім
- D) Бір ауыз сөз айтпады
- E) Жақсы сөздік

3. Туынды үстеу жасайтын жұрнақты белгілеңіз.

- A) -ғыр, -гір, -қыр, -кір.
- B) -малы, -мелі, -балы, -белі.
- C) -дайын, -дейін, -тайын, -тейін.
- D) -ымды, -імді, -мды, -мді.
- E) -дыр, -дір, -тыр, -тір.

4. Есімдіктердің сөйлемдегі қызметі:

Мен әрқашан өзім түсінбейтін сөзді көкемнен сұрап алам.

- A) Толықтауыш, бастауыш, анықтауыш.
- B) Пысықтауыш, анықтауыш, баяндауыш.
- C) Толықтауыш, анықтауыш, пысықтауыш.
- D) Пысықтауыш, толықтауыш, баяндауыш.
- E) Бастауыш, пысықтауыш, анықтауыш.

5. Анықтауыштық қатынастағы сөз тіркесін көрсетіңіз.

- A) Шеберлікке үйрету.

- В) Жиналысты басқару.
 С) Ажардың анасы.
 D) Үйді жинау.
 E) Күнге күйю.
6. Хабарлы сөйлем:
 A) Бізбен бірге саяхатқа барасың ба
 B) Көзі мұндай өткір болар ма
 C) Тоғай да бұл кезде кемеліне келіп толықсып тұрады
 D) Уһ, жеттім ғой ақыры
 E) Атаның баласы болма, адамның баласы бол
7. Толықтауыш қатысып тұрған сөйлемді белгілеңіз.
 A) Кіруге бола ма?
 B) Білімдіге дүние жарық.
 C) Жақсы азамат боларсың.
 D) Күй иесі – Құрманғазы.
 E) Айнала жым-жырт.
8. Ресми іс-қағаздар стиліне тән қатарды анықтаңыз.
 A) Эмоциональдық, бейнелі, экспрессивті сөздер мол қатысады.
 B) Сөз тыңдаушылармен коммуникативтік байланыста болады.
 C) Толымсыз сөйлемдер, тұрақты тіркестер.
 D) Қатынас қағазды жіберуші жөнінде мәлімет және оның қолы.
 E) Ғылыми ұғымдарды дәл айтатын, соған арналған терминдер.
9. Тыныс белгісі дұрыс қойылған сөйлемді көрсетіңіз.
 A) -Е, Жүмеке, мал-жан бала-шағаңыз аман ба?
 B) -Е Жүмеке, мал-жан, бала-шағаңыз аман ба?
 C) -Е, Жүмеке, мал-жан, бала-шағаңыз аман ба?
 D) -Е, Жүмеке мал-жан, бала-шағаңыз аман ба?
 E) -Е, Жүмеке, мал-жан- бала-шағаңыз аман ба?
10. Жақша, жақша ішіндегі нүкте не үшін қойылған, дұрысын белгілеңіз.
Ақмоладағы совдептің бір топ басшыларын тұтқынға алады. (Оның ішінде Сәкен де бар.)
 A) Оқшау сөз.
 B) Хабарлай айтылған атаулы сөйлем.
 C) Қыстырма сөйлем.
 D) Тілек мәнді сөйлем.
 E) Хабарлай айтылған қыстырма сөйлем.
11. "Алпамыс батыр" жырындағы әйел образын табыңыз.
 A) Құртқа.
 B) Гүлбаршын.
 C) Ақжүніс.
 D) Назым.
 E) Баян.
12. Ғ.Мүсіреповтің «Тулаған толқынында» бейнеленетін бір оқиғаны көрсетіңіз.
 A) Екінші дүниежүзілік соғыс оқиғасы.
 B) 1916 ж. дүрбелең кезіндегі ауыл тірлігі.
 C) Ашаршылық кезіндегі жағдайлар.
 D) Қорқынышты шытырман оқиғалар.
 E) Төңкеріске дейінгі байлар тұрмысы.

13. «Шыңырау» повесіндегі бас кейіпкерді табыңыз.
- A) Омар.
  - B) Ахмет.
  - C) Ермек.
  - D) Байсал.
  - E) Еңсеп.
14. Жамбылдың қай жылы дүниеге келгенін белгілеңіз.
- A) 1846 ж.
  - B) 1849 ж.
  - C) 1847 ж.
  - D) 1844 ж.
  - E) 1845 ж.
15. Б.Бұлқышевтың шығармасын көрсетіңіз.
- A) «Құрдастар».
  - B) «Қазақ солдаты».
  - C) «Ақын өлімі туралы аңыз».
  - D) «Ер туралы жыр».
  - E) «Өмір мен өлім».
16. *''Өлең - сөздің патшасы, сөз сарасы,
Қиыннан қиыстырар ер данасы.
Тілге жеңіл, жүрекке жылы тиіп,
Теп-тегіс, жұмыр келсін айналасы''*.
- Өлеңнің авторын анықтаңыз.
- A) Қ.Аманжолов.
  - B) М.Жұмабаев.
  - C) Бұқар жырау.
  - D) С.Торайғыров.
  - E) А.Кұнанбаев.
17. *«Жүрегім, мен зарлымын жаралыға.
Сұм өмір абақты гой саналыға»* Бұл үзінді Мағжанның қай шығармасынан?
- A) «Мен кім»
  - B) «Батыр Баян»
  - C) «Жан сөзі»
  - D) «Батқан күн, атқан таңның жыры»
  - E) «Толқын»
18. Ы.Алтынсариннің қазақ қауымына озық мәдениетті елдердің үлгі-өнегесін көрсету идеясын ұстанған туындысын белгілеңіз.
- A) «Кел, балалар, оқылық!».
  - B) «Өнер-білім бар жұрттар».
  - C) «Өзен».
  - D) «Азған елдің хандары».
  - E) «Залым төреге».
19. Балуан Шолақтың өз бейнесі жасалған өлеңін нақтылаңыз.
- A) «Сентябрь»
  - B) «Дікілдек»
  - C) «Дүние»
  - D) «Желдірме»
  - E) «Қынжыл»

20. Тойда айтылатын «Жар-жар» жыры «зар-зар» боп өзгертіле айтылатын туындыны табыңыз.

- A) «Қалың мал».
- B) «Қарагөз».
- C) «Кім жазықты?».
- D) «Қамар сұлу».
- E) «Сұлушаш».

21. Сыңарлары синонимдес қос сөздерді табыңыз:

- A) бала-шаға
- B) қазан-ошақ
- C) кедей-кепшік
- D) уайым-қайғы
- E) тәлім-тәрбие
- F) үлкенді-кішілі
- G) саяси -әлеуметтік
- H) ғылыми-көпшілік

22. Меңгерілебайланысқан сөздерді табыңыз:

- A) Білгенге маржан
- B) Күмістей жылтырау
- C) Былтыр тапсырды
- D) Алма ағашы
- E) Күнмен шағылысқан
- F) Екі дос
- G) Халықтың еңбегі
- H) Уақыттан озған

23. Лепті сөйлемнің жасалу жолдары қатарын табыңыз:

- A) Сұраулық шылаулар арқылы
- B) Демеулік шылаулар арқылы
- C) Баяндауышы бұйрық рай арқылы
- D) Одағай сөздер арқылы
- E) Қыстырма сөздер арқылы
- F) Сұрау есімдіктері арқылы
- G) Ешқандай жасалу жолы жоқ.
- H) Дауыс ырғағы арқылы

24. Сызықша қажет ететін сөйлемдерді көрсетіңіз:

- A) Сіздер маған өз халқымызды, қазақ халқын, сүюді үйреттіңіздер.
- B) Алғашқыдай тұмсығы тершіп, қыбыжықтай берді, төмен қарап, тырнақтарын шұқылады.
- C) Қайың күй таңдамайтын ағаш.
- D) Тек жері биік болғандықтан жеміс өседі, бірақ піспейді.
- E) Бүріскен мал мен жүдеген жан Абайға үлкен ой салды.
- F) Зеренің соңғы айтқан «мылжын», «мақтаншақ», «даңғой» дегендері шынымен төрт көзі түгел отыр еді.
- G) Шымкент, Алматы, Қарағанды бәрі үлкен қала.
- H) Бас болмақ оңай, бастамақ қиын.

25. Тыныс белгілері дұрыс қойылған сөйлемдерді табыңыз:

- A) «Күн жылытпайтын суық көңілді сөз ғана жылыта алады!» депті Ғабит Мүсірепов.
- B) Еркіндік пен ерлік тағдырлас.

- C) Менің ұғуымша терең сын.
- D) Көп сөз күміс; аз сөз алтын.
- E) Жастықта алған білімің, қарттықта ұстар мүлігің.
- F) Ол әндер: ерлікті де елдікті де сұлулықты да сыйдырған.
- G) Шіркін, айтушы мен болғанда, ұқтырушым сен болсайшы, Абай!
- H) Абай Дәрменге жалт етіп үмітпен қарап қалып: Айтшы, сен айтып көрші! деді.

26. Тарғынның астына мінген атын табыңыз:

- A) Қанатты қара
- B) Құлайкөк
- C) Қозыкүрең
- D) Тайбурыл
- E) Байшұбар
- F) Шалқұйрық
- G) Керкұла
- H) Тарлан

27. Аңыз кейіпкеріне айналған жырауды табыңыз:

- A) Қанай би
- B) Жиёмбет
- C) Доспамбет
- D) Қазтуған
- E) Шалкиіз
- F) Қорқыт
- G) Жиренше
- H) Асан қайғы

28. *Кәрі қой ептеп сойған байдың үйі,*

Қай жерінде кедейдің тұрсын күйі?

Қара қидан орта қап ұрыспай берсе,

О да қылған кедейге үлкен сыйы, – деген жолдар алынған өлең:

- A) «Қарасам қайғыртар жұрт бұл заманғы»
- B) «Қыс»
- C) «Пайда ойлама, ар ойла»
- D) «Болыс болдым мінеки»
- E) «Сабырсыз, арсыз, еріншек»
- F) «Мәз болады болысың»
- G) «Қараша, желтоқсан мен сол бі-екі ай»
- H) «Жігіттер ойын арзан, күлкі қымбат»

29. Аллитерация дегеніміздің не екенін табыңыз:

- A) Өлең жолындағы дауысты дыбыстардың саны.
- B) Алдыңғы сөзден соңғы сөзді, алдыңғы ойдан соңғы ойды асыра, асқақтата түсу.
- C) Соңғы дыбыстардың ұйқасып келуі
- D) Өлеңнің бірнеше бунақтан тұруы
- E) Шумақтың басқы дыбыстары дауыссыздан басталады
- F) Шумақтың басқы дыбыстары бірдей дауыстыдан басталады
- G) Өлеңдегі әр жол немесе әр тармақтың бір сөзден басталып, қайталана беруі.

Н) Дауысты, дауыссыздар араласып келеді

30. Шәкәрімнің тарихи оқиғаға сүйенген шығармасын табыңыз:

- A) «Ақбілек»
- B) «Ләйлі – Мәжнүн»
- C) «Қалқаман – Мамыр»
- D) «Дала»
- E) «Абай жолы»
- F) «Құлагер»
- G) «Батыр Баян»
- H) «Оянған өлке»

АҒЫЛШЫН ТІЛІ

1. Берілген әріптерден дұрыс құрылған сөзді көрсетіңіз: t, x, u, i, m, e, r

- A) mixture
- B) tumerix
- C) ximture
- D) meturix
- E) turemix

2. «*Табиғат*» тақырыбына байланысты сөз:

- A) Mountain
- B) Subject
- C) Castle
- D) Carriage
- E) Page

3. *What do they sell at a chemist's?*

- A) Acid
- B) Bread
- C) Furniture
- D) Medicine
- E) Clothes

4. Мағынасы ұқсас мақалды таңдаңыз: *Әрекет болмай, берекет болмас.*

- A) East or West, home is best.
- B) Everything is good in its season.
- C) Little strokes fell great oaks.
- D) Every dog has its day.
- E) Nothing venture, nothing have.

5. Сөйлемді ағылшын тілімен сәйкестендіріңіз. *Ол келе алды ма?*

- A) She couldn't come in time?
- B) She should come in time?
- C) She may come in time?
- D) She must have come in time?
- E) Could she come?

6. Тиісті артикльдерді қойыңыз.

My sister is ... teacher in ... school near Astana.

- A) - , a.
- B) The, the.
- C) An, a
- D) The, - .
- E) A, a.

7. Предлогтың дұрыс нұсқасын таңдаңыз:

The police took the man in ... questioning.

- A) For.
- B) In.
- C) On.
- D) From.
- E) Off.

8. PRESENT PARTICIPLE жасау үшін етістікке жалғанады:

- A) - ed.
- B) - ly.
- C) - ing.
- D) - ness.
- E) - est.

9. Сан есімді табыңыз:

- A) agriculture
- B) become
- C) much
- D) twenty
- E) western

10. Дұрыс жауабын таңдаңыз: **13**

- A) twenty-ninth
- B) thirteen
- C) tenth
- D) thirty
- E) eighty-fifth

11. Көп нүктенің орнына сәйкес келетін сын есім:

Where is ... post office, please?

- A) the nearest
- B) near
- C) more near
- D) the nextest
- E) nearer

12. Есімдіктің дұрыс баламасын табыңыз.

I like small towns ... are not crowded.

- A) those.
- B) who.
- C) those.
- D) which.
- E) when.

13. Есімдікті қойыңыз.

I went to the cinema. The film ... was not good, but I liked the music.

- A) myself.
- B) itself.
- C) themselves.
- D) herself.
- E) it is.

14. Етістіктің дұрыс нұсқасы: *I ... a headache since morning.*

- A) have has
- B) having

C) had been having

D) has had

E) have had

15. Past Indefinite Passive- те сөйлем:

A) The vegetables are bought at the market.

B) We usually buy food at the market.

C) The vegetables were bought at the market.

D) I bought vegetables at the market.

E) He's bought food in the shop.

16. Тұйық етістіктің, тұйық етістікті герундиальді не есімше тіркесінің дұрыс нұсқасын таңдаңыз: *She didn't want anybody ... her.*

A) to have been followed.

B) to be followed.

C) to follow.

D) to have followed.

E) follow.

17. Дұрыс вариантты табыңыз: *If you ... the test well you ... your exam.*

A) had written - would have pass

B) had written - would had passed

C) wrote - would have passed

D) had written - would have passed

E) hadn't written - would have passed

18. Сөйлемді мағынасына сәйкес толықтырыңыз.

If you go to England by car you will have ... driving on the left side of the road.

A) used to.

B) to get used to.

C) get used to.

D) used.

E) to get use to.

19. Есімдікті қойыңыз.

I'm going to a wedding ceremony. ... is getting married.

A) A friend of me.

B) A friend of my.

C) One of my friend.

D) One my friends.

E) A friend of mine.

20. Мәтінді оқып тапсырманы орындаңыз.

Balzac, the famous French writer, was a man of great talent. But he himself was proud of his ability to tell a person's character by his or her handwriting.

One day a woman brought him a young boy's exercise book. She said she wanted to know what Balzac thought of the boy's character. Balzac studied the handwriting carefully. Then he said that the boy was a bad, lazy fellow. "It's very strange", said the woman smiling. "This is a page from your own exercise book, which you used when you were a boy".

Сөйлемді мәтіннің мағынасына сай аяқтаңыз.

The woman wanted...

A) to speak to Balzac about her son.

B) to check his ability to tell a person's character by his handwriting.

C) to see Balzac.

D) to know if he was right.

E) to learn about his childhood.

21. Берілген сөйлемге мағынасы сәйкес келетін сөйлемді анықтаңыз: *My mother did not like my new shoes.*

A) My mother liked my new shoes.

B) My mother disliked my new shoes.

C) My mother hated my new dress.

D) My mother dislikes my new shoes.

E) My mother is afraid of my new shoes.

F) My mother disapproved my new shoes.

G) My mother will dislike my new shoes.

H) My mother did not like me new dress.

22. Етістікті табыңыз:

A) protect

B) province

C) purse

D) pretend

E) pattern

F) parrot

G) polite

H) pray

23. «*To go on hikes*» аударыңыз:

A) Көтеріліске шығу

B) Атпен жүру

C) Қала сыртына шығу

D) Велосипед тебу

E) Серуенге шығу

F) Жаяу жүруді жалғастыру

G) Жаяу жүру

H) Саяхатқа шығу

24. «*An*» артиклі қолданылады:

A) engineer

B) house

C) umbrella

D) student

E) file

F) hour

G) school

H) bag

25. Қажетті предлогті қойыңыз: *Sue sometimes go .... a walk after dinner.*

A) any

B) in

C) some

D) on

E) to

F) at

G) for

H) between

26. Берілген саннан реттік сан есім жасаңыз: «20»

- A) Twenty
- B) Twentiets
- C) Twentyths
- D) Twentieth
- E) Twentys
- F) Twenteenth
- G) Twenteents
- H) Twentyth

27. Сөйлемді өздік есімдікпен толықтырыңыз: *Be careful! Don't hurt ... with a hammer.*

- A) themselves
- B) yourselves
- C) herself
- D) yourself
- E) myself
- F) himself
- G) ourselves
- H) itself

28. Инфинитивтің, инфинитивтік, герундиалық немесе тіркестің дұрыс түрін көрсетіңіз: *You cannot sit ... television all day.*

- A) watching
- B) being watched
- C) having watched
- D) to watch
- E) having watching
- F) being watching
- G) be watching
- H) watch

29. Берілген нұсқаны қолдана отырып, сөйлемді аяқтаңыз: *Thanks giving Day is celebrated in ...*

- A) France.
- B) Canada.
- C) Italy.
- D) Poland.
- E) the USA.
- F) Great Britain.
- G) Cuba.
- H) Netherlands.

30. *The Statue of Liberty was put up 1886. It was a gift to the USA from the people of France. Over the years France and the USA had a special relationship. In 1776 France helped the American colonies gain Independence from England. The French wanted to do something special for the UScentennial, its 100th birthday.*

Мәтінді оқып тапсырманы орындаңыз:

France and the USA had a special ...

- A) relationship
- B) colonies
- C) independence
- D) statue

- E) something
- F) people
- G) birthay
- H) feelings